

**İŞLETMELERİN DIŞ PİYASALARA AÇILMA
SÜREÇLERİ VE YÖNETİMİ**

16/06/2021

PROF. DR. HÜSEYİN ALTAY

DIŞ TİCARET VE GENEL BİLGİLER

DIŞ TİCARET NEDİR?

- Dış ticaret, mal ve hizmetlerin Őlkeler arasında ve belli bir dōviz cinsi Őzerinden el deęiőtirmesi ve/veya alım satım işlemidir.
- Dış ticaret rejimi ise, ithalat ve ihracata konu mal ve hizmet hareketlerinin yasal mevzuat hŐkŐmlerine uygun olarak gerekli denetim ve kontrole tabi tutulması ile bedeli dōviz hareketlerinin kambiyo mevzuatına uygun olarak yŐrŐtŐlmesine ilişkin hŐkŐmlerden oluőmaktadır.

DIŞ TİCARETİN AKTÖRLERİ

Temel Aktörler

- √ İhracatçı
- √ İthalatçı

Aracı Aktörler

- √ Bankalar
- √ Nakliyeciler
- √ Sigorta şirketleri

Diğer Aktörler

- √ İhracatçı Birlikleri
- √ Gümrük müşavirleri
- √ Ticaret ve Sanayi Odaları
- √ Gözetim firmaları

DIŞ TİCARET İŐLEMİNİN GERÇEKLEŐMESİ

HAZIRLIK	<ul style="list-style-type: none">√ Alıcı ile satıcı, bir malın satılması/satın alınması konusunda anlaşır.√ Satıcı tarafından proforma fatura düzenlenerek teklifte bulunulur.
ANLAŞMA	<ul style="list-style-type: none">√ Yapılan teklifin (icabın) kabulü ile sözleşme akdedilmiş olur.√ Taraflar ileride doğabilecek itilafları çözmek amacıyla yazılı sözleşme yapabilirler.√ Gümrüğe yapılan kıymet beyanlarında yazılı sözleşme ibrazı önem arz eder.
TESLİM	<ul style="list-style-type: none">√ İhracatçı, anlaşılan teslim şekline göre malı anlaşılan yerde ve tarihte alıcının teslim almasına hazır tutar.√ Teslim yeri ihraç ülkesinde olabileceği gibi ithal ülkesinde de olabilir.√ Risk ve masrafların hangi aşamada kime ait olacağı kararlaştırılan teslim şeklinden anlaşılır.
ÖDEME	<ul style="list-style-type: none">√ Mal bedeli, anlaşmaya göre malın teslim alanı tarafından ödenir.√ Ödeme anlaşmaya göre peşin veya belirli bir vadeye bağlı olarak kredili olabilir.

SATIŞ SÖZLEŞMELERİNDE SATICI VE ALICININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ (EDİMLERİ)

SATICININ EDİMLERİ

- √ Malı teslim etmek
- √ Mala ilişkin belgeleri vermek ve malın mülkiyetini geçirmek
- √ Anlaşmaya göre üstlenilmiş ise eşyanın teslim yerine taşınmasını ve teslimini sağlamak
- √ Anlaşmaya göre üstlenilmiş ise teslim konulu malların sigortasını yaptırmak ve bedelini ödemek
- √ Anlaşmaya göre üstlenilmiş ise satış sonrası garanti kapsamında yükümlülüklerini yerine getirmek
- √

ALICININ EDİMLERİ

- √ Mal bedelini ödemek
- √ Malı teslim almak
- √ Anlaşmaya göre üstlenilmiş ise malın teslim alınmasından sonraki navlun, sigorta , yükleme ve elleçleme giderlerini ödemek
- √ Anlaşmaya göre üstlenilmiş ise royalti ve lisans ücretlerini ödemek
- √ Anlaşmaya göre üstlenilmiş ise sonraki satışlardan elde edilen hasıladan anlaşılan payı satıcıya ödemek
- √

SATIŞ SÖZLEŞMELERİNDE YER ALMASI GEREKEN UNSURLAR

- √ Tarafların ad/ünvan ve adresleri
- √ Sözleşmenin konusu(sözleşmenin hangi amaçla yapıldığı)
- √ Kapsamı(hangi miktarda hangi ürünler için yapıldığı)
- √ Birim fiyat ve toplam tutar
- √ Teslim şekli
- √ Ödeme şekli
- √ Sevk tarihi
- √ Sevkiyatın türü, ambalajlama özellikleri
- √ Sözleşmede öngörülmesi halinde gözetim şekli ve şirketi
- √ Mücbir sebep durumlarında yapılacak işlem(fors majör)
- √ İtilaf halinde yetkili merciler
- √ Tarafların kanuni adresleri ve banka bilgileri
- √

TESLİM ŞEKLİNİN BELİRLENMESİ

- Dış ticarete alıcı ile satıcı arasında üzerinde anlaşmaya varılması gereken en önemli konulardan birisi de malların nasıl teslim edileceği, bir başka ifadeyle, malların teslimi ile ilgili olarak ortaya çıkacak yükümlölükleri kimin üstleneceğidir.
- Teslim yükümlölüğü;
- Satıcının, malları hangi noktaya getirdiğinde yasal olarak alıcıya teslim etmiş sayılacağı,
- Malların taşınması sırasında doğacak masrafların alıcı ve satıcı arasında nasıl paylaşılacağı,
- Taşıma sırasındaki kayıp ve hasar rizikolarını kimin üstleneceğidir.

TESLİM ŞEKLİNİN BELİRLENMESİ

- Alıcı ile satıcı arasında imzalanan satış sözleşmelerinde, malın alıcıya tesliminde;
 - Hangi hal ve noktada satıcının yükümlülüklerini yerine getirmiş sayılacağı,
 - Navlun ve sigorta giderlerinin kimin tarafından karşılanacağıının kararlaştırılması,
- Bu konuda çıkabilecek anlaşmazlıkları önlemek ve tam bir mutabakat sağlanması amacıyla MİLLETLER ARASI TİCARET ODASI (International Chamber Of Commerce) tarafından uluslar arası standart kurallar konulmuştur.
- Günümüzde geçerli olan kural ise, 2010' da yayınlanan 715 sayılı broşürle (Incoterms 2010) belirlenmiştir.

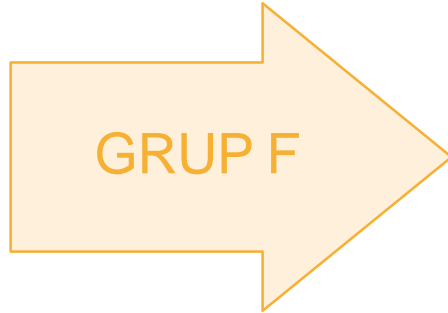
TESLİM ŞEKİLERİ

GRUP E Teslim Şekli;

√ **EXW** (EX Works)

İş Yerinde Teslim

- SATICININ YÜKÜMLÜLÜĞÜ EN AZ SEVİYEDEDİR.

FCA

Taşıyıcıya Masrafsız (Free Carrier)

FAS

Gemi Doğrultusunda Masrafsız (Free Alongside Ship)

FOB

Gemide Masrafsız (Free On Board)

- √ İHRACATÇININ MALLARI ALICININ VERDİĞİ TALİMAT ÜZERİNE TAŞIYICIYA TESLİM ETMESİNİ GEREKTİRİR.

TESLİM ŞEKİLERİ

- CFR:** Masraflar ve Navlun
(Charges and Freight)
- CIF :** Masraflar, Sigorta ve Navlun
(Charges, Insurance and Freight)
- CPT:** Taşıma Ödenmiş
(Carriage Paid to)
- CIP :** Taşıma ve Sigorta Ödenmiş
(Carrie and Insurance Paid to)

TESLİM ŞEKİLERİ

- DAT:** Terminalde Teslim
(Delivered at Terminal)
- DAP:** Belirlenen Yerde Teslim
(Delivered at Place)
- DDP:** Gümrük Resmi Ödenmiş Olarak
(Delivered Duty Paid)

√ **İHRACATÇI**, MALLARIN **İTHAL ÜLKESİ İÇİNDE** KARARLAŞTIRILAN YER YADA VARIŞ NOKTASINA ULAŞMASINDAN SORUMLUDUR.

√ **İHRACATÇI**, BU YERE KADAR MALLARIN GETİRİLMESİ İLE İLGİLİ BÜTÜN HASAR VE MASRAFLARI KARŞILAMALIDIR.

EXW TESLİM ŞEKLİNDE SORUMLULUKL AR

EXW : Satıcının / ihracatçının sorumlulukları:

- √ Satıcı(ihracatçı) sözleşme koşullarına uygun malı hazırlayarak belirtilen tarihte veya süre içinde yine anlaşmada belirtilen yerde (Fabrika, depo, büro vb.) malları alıcının emrine hazır tutar.
- √ Malların emrine hazır tutulduğunu alıcıya bildirir.
- √ Alıcının ihracat ile ilgili belgeleri alabilmesi için yardımcı olur.
- √ Alıcının talep etmesi halinde, tüm masraf ve riski alıcıya ait olmak üzere taşıma acentası ile anlaşma yaparak, düzenlediği taşıma belgesini varış yerinde malları teslim alabilmesi için gönderir.
- √ Ulusal mevzuat gereği ihraç işlemlerini tamamlar.

EXW : Alıcının / ithalatçının sorumlulukları:

- Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder.
- Malları satıcının işletmesinde teslim aldığı andan itibaren malla ilgili tüm riskve masraflar alıcının sorumluluğunda olduğundan, sigortayı yaptırır.
- Malların taşınması amacıyla taşıma acentası ile anlaşarak navlun bedelini öder.
- İhracat gümrükleme ve ithalat masraflarını karşılar.

FCA

FCA : İhracatçının sorumlulukları;

- Satıcı sözleşme koşullarına uygun olarak malı hazırlar.
- Alıcının ülkesinde istenen gerekli belgeleri düzenler.
- Alıcının talep etmesi halinde, taşıma acentası ile masrafları alıcıya ait olmak üzere anlaşır.
- Malları taşıyıcıya veya taşıma acentasının gözetimine belirlenen tarihte ve yerde teslim eder.
- Teslim anına kadar bütün masraf ve riskler ihracatçının yükümlülüğündedir.
- İhracat gümrük işlemleri, ihracatçının yükümlülüğündedir.

FCA : İthalatçının sorumlulukları;

- Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder.
- İthalat ile ilgili belge veya izinleri alarak gümrük vergisi ve masraflarını ödemekle yükümlüdür.
- Taşıma acentası ile anlaşma yaparak navlun ücretini öder. Belirlenen tarihte ve yerde mallarını teslim alır.
- Bu andan itibaren bütün masraflar ve risk alıcıya aittir.
- Sigortaya yaptırır.

FAS TESLİM ŞEKLİNDE SORUMLULUKLAR

• İhracatçının sorumlulukları;

- Satıcı sözleşme şartları uyarınca malları hazırlar.
- Alıcının isteği üzerine tüm masraf ve riskler alıcıya ait olmak üzere; alıcının ülkesinde istenen gerekli belgeleri ve benzeri idari ve ticari belgeleri almasında yardımcı olur.
- Mallar belirlenen limanda, belirlenen tarihte alıcının daha önce belirlediği geminin yanına getirmekle teslim işlemini tamamlar.
- Bu andan itibaren malla ilgili tüm masraf ve riskler alıcıya geçer.
- Alıcının isteği üzerine; masraflar alıcıya ait olmak üzere yükleme belgesinin düzenlenmesini sağlar, varış limanında malları teslim alabilmesi için alıcıya gönderir ve gecikmeksizin gerekli bildirimlerde bulunur.
- İhracat gümrük işlemlerini yapar.

• İthalatçının sorumlulukları;

- Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder.
- İhracat ve ithalat ile ilgili gerekli belgeleri hazırlar,
- Gümrük masraflarının tümünü öder.
- Taşıma acentası ile anlaşma yaparak, geminin yükleme limanına yaklaşık ne zaman varacağını satıcıya bildirir.

FOB TESLİM ŞEKLİNDE SORUMLULUKLAR

İhracatçının sorumlulukları;

- Satıcı sözleşme koşullarına uygun olarak malı hazırlar.
- Belirlenen limanda, belirlenen tarihte alıcının temin etmiş olduğu gemiye yükleme yapar.
- Alıcının ülkesinde kullanacağı gerekli belgeleri hazırlar,
- İhracat gümrük işlemlerini tamamlar.
- Alıcıya yüklemenin yapıldığını bildirir.
- Düzenlenen taşıma belgesini ve alıcının ülkesindeki kullanacağı gerekli diğer belgeleri ödeme şekline göre alıcıya gönderir.
- Malların geminin küpeştesini (güvertesini) geçene kadar meydana gelebilecek her türlü masraf, hasar ve kayıp satıcının/ihracatçının sorumluluğundadır.

İthalatçının sorumlulukları;

- Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder.
- Taşıma acentası ile anlaşma yaparak navlun bedelini öder.
- Yükleme limanında mallar geminin küpeştesini geçtikten sonra malla ilgili tüm masraf ve riskler alıcının sorumluluğundadır.
- Bu nedenle sigorta yaptırır.
- İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar.

CFR TESLİM ŞEKLİNDE SORUMLULUKLAR

Satıcının (ihracatçı) sorumlulukları;

- Satıcı sözleşme koşullarına uygun olarak malı hazırlar.
- Alıcının ülkesinde kullanacağı gerekli belgeleri hazırlar.
- İhracat gümrük işlemlerini tamamlar.
- Taşıma acentası ile sözleşme yaparak varış limanına kadar olan navlun ücretini öder.
- Mallar gemi küpeştesini geçtikten sonra navlun dışında meydana gelen tüm masraf ve riskler alıcıya aittir.
- Satıcı yüklemenin gerçekleştiğini ve muhtemel varış tarihini alıcıya bildirir.
- Düzenlenen taşıma belgesini ve gerekli diğer belgeleri alıcıya gönderir.

İthalatçının sorumlulukları;

- Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder.
- Sigorta yaptırır.
- Varış limanında boşaltma masraflarını ve liman ücretlerini de ödemek suretiyle gecikmeksizin malını boşaltır.
- Taşıma süresince malla ilgili olarak yapılmış olan navlun dışındaki bütün masrafları ödemek zorundadır.
- İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar.

CİF TESLİM ŞEKLİNDE SORUMLULUKLAR

◉ Satıcının(ihracatçının) sorumlulukları;

- Satıcı sözleşme koşullarına uygun olarak malı hazırlar.
- Alıcının ülkesinde kullanacağı gerekli belgeleri hazırlar.
- İhracat gümrük işlemlerini tamamlar.
- Taşıma acentası ile sözleşme yaparak varış limanına kadar olan navlun ücretini öder.
- Gönderdiği malın sigortasını yaptırır, sigorta primini öder.
- Malları yaklaşık hangi tarihte varış limanında olacağını alıcıya bildirir.
- Düzenlenen taşıma belgesini ve gerekli diğer belgeleri alıcıya gönderir.

◉ Alıcının(ithalatçı) sorumlulukları;

- Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder.
- Malların varış limanında boşaltma masraflarını ve liman ücretlerini de ödemek suretiyle gecikmeksizin malını boşaltır.
- Teslim anından sonra, navlun ve sigorta primi dışındaki meydana gelen bütün masraflar alıcı tarafından karşılanır.
- İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar. Gümrük vergilerini öder.

CPT TESLİM ŞEKLİNDE SORUMLULUKLAR

Satıcının(ihracatçı) sorumlulukları;

- Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar.
- Alıcının ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar.
- İhracat gümrük işlemlerini tamamlar.
- Taşıma acentası ile sözleşme yaparak varış limanına kadar olan navlun ücretini öder.
- Malları ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği andan itibaren malla ilgili tüm risk ve masraflardan kurtulur.
- Teslimi gerçekleştirildiği ve muhtemel varış tarihini alıcıya bildirir.

Alıcının sorumlulukları;

- Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder.
- Malların ilk taşıyıcıya tesliminden itibaren navlun dışındaki malla ilgili tüm masraf ve riskler alıcıya aittir. Bu nedenle sigorta yaptırır.
- Transit taşıma nedeni ile doğabilecek gümrük masraflarını da alıcı tarafından karşılanır.
- Navlun bedeline dahil değilse boşaltma masraflarını ödeyerek cirolu konşimentoyu acentadan teslim alır.
- İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar. Gümrük vergilerini öder.

CIP TESLİM ŞEKLİNDE SORUMLULUKLAR

Satıcının sorumlulukları;

- Satıcı sözleşme koşullarına uygun malı hazırlar.
- Alıcının ülkesinde kullanacağı lüzumlu belgeleri hazırlar.
- İhracat gümrük işlemlerini tamamlar.
- Taşıyıcı ile sözleşme yaparak varış limanına kadar olan navlun ücretini öder.
- Gönderdiği malın sigortasını yaptırır, sigorta primini öder.
- Malları ilk taşıyıcının gözetimine devrettiği andan itibaren ilgili risk ve masraflardan kurtulur. Bu andan itibaren navlun ve sigorta primi dışındaki malla ilgili tüm masraf ve riskler alıcıya aittir.

Alıcının sorumlulukları;

- Sözleşme koşullarına uygun olarak mal bedelini öder.
- Malları varış limanında boşaltma masraflarını ve liman ücretlerini de ödemek suretiyle gecikmeksizin malını boşaltır.
- Teslim anından sonra navlun ve sigorta primi dışındaki meydana gelen bütün masraflar alıcı tarafından karşılanır.
- İthalat için gümrük belgelerini düzenleyerek gümrük işlemlerini tamamlar. Gümrük vergilerini öder.

DAT TESLİM ŞEKLİNDE SORUMLULUKLAR

◉ Satıcının sorumlulukları;

- Satıcı malları belirlenen varma yerinde veya limanda belirlenen terminalde , gelen taşıma aracından boşaltılmış bir şekilde alıcının tasarrufuna bırakmakla yükümlüdür.
- Satıcı, malların belirlenen varma yerinde veya limanda belirlenen terminale getirilmesi ve taşıma aracından boşaltılmasına ilişkin tüm hasar ve masrafları üstlenir.
- Tarafların belirlenen varma yeri veya limanda terminal ve bu terminaldeki noktayı mümkün oldukça açık bir şekilde belirtmesi gerekir. Zira bu noktaya kadar oluşacak masraflar satıcı tarafından karşılanır.
- Bu teslim şeklinde, satıcının malları ithal için gümrüklenmesi, ithal harçlarının ödenmesi ve ithalat için gerekli gümrük formalitelerinin takibine ilişkin herhangi bir yükümlülüğü yoktur.

◉ Alıcının sorumlulukları;

- Satım sözleşmesine uygun olarak mal bedelini öder
- Malların tesliminden itibaren doğacak hasar ve riskler alıcıya aittir.
- Mallarının ithaliyle ilgili tüm formaliteleri ve gümrük işlemlerini yapmakla yükümlüdür.

DAP TESLİM ŞEKLİNDE SORUMLULUKLAR

Satıcının sorumlulukları;

- DAP teslim, satıcının malları belirlenen varma yerinde, gelen taşıma aracından boşaltılmadan alıcının tasarrufuna bırakmakla teslim ettiğini ifade eder.
- Satıcı, malların belirlenen varma yerine getirilmesine ilişkin tüm hasar ve riski üstlenir.
- Tarafların, belirlenen varma yerindeki ilgili noktayı mümkün olduğunca açık bir şekilde belirtilmesi gerekmektedir. Zira bu noktaya kadar oluşacak masraflar satıcı tarafından karşılanır.
- Bu teslim şeklinde satıcının ithalat için gerek gümrük gerekse ithalat harçlarının ödenmesi ve formalitelerin yerine getirilmesine ilişkin yükümlülüğü yoktur.

Alıcının sorumlulukları;

- Satım sözleşmesine uygun olarak mal bedelini öder
- Malların tesliminden itibaren doğacak hasar ve riskler alıcıya aittir.
- Malların ithaliyle ilgili tüm formaliteleri ve gümrük işlemlerini yapmakla yükümlüdür.

DDP SATICININ/ALICININ SORUMLULUĞU

◉ Satıcının sorumlulukları;

- Anlaşma koşullarına uygun malı hazırlar.
- Navlunu öder ve sigorta yaptırır.
- İhracatla ilgili çıkış işlemlerini tamamlar.
- Varş ülkesinde ithalat işlemlerini yaptırır ve ithalat vergilerini öder.
- Anlaşılan yer ve tarihte malların alıcıya teslimine kadar doğacak her türlü hasar ve masraflar satıcı karşılar.
- DDP satıcı açısından azami yükümlülüğü ifade eder.
- Bu teslim şekli daha çok büyük ölçekli yatırım mallarının varş ülkesinde ithalat vergilerinden muaf olduğu taşımalar için satıcı/ihracatçı açısından risk oluşturmaz. Diğer durumlarda ek maliyet ve risk oluşturur.

◉ Alıcının sorumlulukları;

- Mal bedelini öder.
- Boşaltma masraflarını öder ve teslimden itibaren oluşacak hasar ve risk alıcıya aittir.

İHRACATÇI AÇISINDAN EN UYGUN ÖDEME ŞEKLİNİN SEÇİMİ

- Her ödeme şekli ithalatçı ve ihracatçı için değişik risk değerlerine sahiptir.
- İhracatçılar açısından , bedeli ödenmemiş bir yükleme ithalatçıya verilmiş bir kredi niteliğindedir.
- Bu yüzden ihracatçılar ödemenin mümkün olan en kısa zamanda ellerinde olmasını isterler.
- İhracatçılar için en makbul ödeme şekli sipariş verilir verilmez veya yükleme yapılmadan önce mal bedelinin ithalatçı tarafından ödenmesidir.

BAŞLICA ÖDEME ŞEKİLLERİ:

- PEŞİN ÖDEME
- MAL MUKABİLİ ÖDEME
- VESAİK MUKABİLİ ÖDEME
- KABUL KREDİLİ ÖDEME
- AKREDİTİFLİ ÖDEME

PEŞİN ÖDEME

- Peşin ödeme; ithalatçının (alıcının), malların kendine sevkinden önce ihracatçıya(satıcıya) ödeme yapılmasıdır.
- İhracatçı açısından en avantajlı ödeme şekli olup, ithalatçı açısından ise en riskli olan ödeme şeklidir.
- Bu ödeme şeklinde ihracatçının avantajı; mal sevkiyatında bulunmadan parayı alarak yaptığı işlerin finansmanını ithalatçı vasıtası ile sağlamaktadır.
- İthalatçının dezavantajı ise; parasını peşin ödediği malı alamamak ya da düşük kalitede veya değişik mal gönderilmesi riskini taşımaktadır.
- Ancak alıcının, satıcının mal bedelini tahsil ettikten sonra malları göndermeme riskine karşılık, satıcıdan peşin ödeme garantisi (Advance Payment Guarantee) talep etme hakkı saklıdır.

MAL MUKABİLİ

- İhracatçının (satıcının) bedelini tahsil etmediği malları alıcının emrine göndermesidir.
- Açık hesap olarak adlandırılan bu ödeme şeklinde, alıcı ve satıcı arasında varılan anlaşma çerçevesinde, malların ithalatını takiben belirli bir süre sonra ödemesi yapılır.
- Peşin ödemenin aksine mal mukabili işlem, ihracatçı tarafından alıcıya verilen bir kredili ödeme şeklidir.
- İthalatçı açısından en avantajlı ödeme şekli olup, ihracatçı açısından en riskli ödeme şeklidir.

İhracatçının Riskleri:

- √ Mal bedelinin zamanında veya hiç alınamaması,
- √ Malların gümrükten çekilmeyerek devlete terk edilmesi,
- √ Gümrüğe gelmiş malların geri iade edilmesi ya da zamanında çekilmeyerek fiyatının düşürülmesi.
- Belirtilen sakıncalardan dolayı bu ödeme şekli daha çok konsinye ihracatta, ithalatçı ülkedeki şubelerine mal gönderiminde(petrol, ilaç vb.)kardeş firmalar arasındaki alım satımlarda kullanılmaktadır.

VESAİK MUKABİLİ ÖDEME

- İhracatçının, malları yükledikten sonra, yükleme belgelerini, ihracat belgelerini ve ithalatçının talep ettiği diğer belgeleri, bankası aracılığı ile ithalatçının(alıcının) ülkesindeki bankasına bedelinin tahsili koşulu ile gönderilmesi işlemidir.
- Bu ödeme şeklinde vesaik bedeli aracı bankaca tahsil edilmeden, vesaikin ithalatçıya teslimi söz konusu değildir.
- İhracatçı ve ithalatçı, kendi aralarında yaptıkları sözleşmenin gereklerinin yerine getirilmesinde bankaların kontrolüne ve taahhüdüne gerek duymamakta, sadece mal bedelinin tahsilinde bankaların aracılığını talep etmektedirler.
- Mal mukabili ödeme şekline kıyasla ihracatçı daha güven altındadır. Çünkü ithalatçının bankaya ödeme yapmadan veya ödeme taahhüdünde bulunmadan önce malların mülkiyetine hak kazanamayacağını bilir.
- Ayrıca ihracatçı ithalatçı bankasından ödeme garantisi de isteyebilir.(Banka avalı)

VESAİK MUKABİLİNDE İHRACATÇININ DİKKAT ETMESİ GEREKENLER

- Bu ödeme şeklinde ithalatçı ödemeyi sevkiyattan çok uzun bir süre sonra yapabilmektedir.
- Ayrıca, ihracatçı sevkedilen malların ithalatçı tarafından gümrükten çekilmemesi durumunda, malların geri getirilmesi veya yeni bir alıcı bulma riski ile karşı karşıya kalabilir.
- Vesaik, uluslararası ve yurtiçi mevzuat açısından eksiksiz, doğru ve tam olarak düzenlenmiş olmalıdır.
- Vesaik, (konişmento, fatura, sigorta belgeleri, poliçeler, menşe belgeleri v.b) doğru şekilde imzalanmış ve cirolanmış olmalıdır.
- Vesaik tahsilatının MTO 600 sayılı broşür kapsamında olduğu belirtilmelidir. Zira tahsilat esnasında doğabilecek sorunlar ve gecikmelere ilişkin maddeler, anılan broşür kapsamında düzenlenmiştir.
- İşleme ilişkin komisyon ve masrafların amire mi yoksa, muhataba mı ait olduğu hususu, amir (satıcı) tarafından belirtilmiş olmalıdır.

KABUL KREDİLİ ÖDEME

- Kabul kredisi, satılan mal bedelinin bir poliçeye bağlandığı ve police bedelinin ithalatçı tarafından poliçe vadesinde satıcıya ödendiği ödeme şeklidir.
- Kabul kredisinde, poliçede firma kabulü ve banka kabulü olarak iki türlü kabul vardır.
- **Firma kabulü:** İthalatçı ödeme taahhüdünde bulunur, yani poliçeyi sadece ithalatçının kabul etmesidir.
- Ancak, **satıcının ithalatçının yanı sıra bir bankanın da garantörlüğünü istemesi durumunda**, bu riski üstlenecek bankanın ithalatçı adına banka aval kredisi tahsis edebilir.
- **Aval kredisi;** ihracatçının sevk ettiği mallarla ilgili olarak vesaikle birlikte ibraz edilen **poliçenin, ithalatçı tarafından kabul edilmesi ve kabul edilen bu poliçeye ithalatçının bankasının da aval şerhi koyması suretiyle kullanılır.**

Aval veren kişi mali belgenin (poliçe, senet v.b) ödemesini garanti etmiş olur.

AKREDİTİFLİ ÖDEME

- Akreditif, ihraç edilen malların bedellerinin ödenmesi konusunda, ithalatçının talimatına dayanarak ithalatçı bankası tarafından belirli bir miktara kadar ve belirli bir vadede ve öngörülen şartların yerine getirilmesi kaydıyla ihracatçıya ödeme yapılacağını veya ihracatçı tarafından düzenlenmiş poliçeleri kabul edeceğini ihracatçıya taahhüt etmesidir.
- Akreditif sistemi, ithalatçı ile ihracatçı arasındaki sözleşmeye ek olarak bankaların garantörlüğünü devreye sokarak, aralarında oluşabilecek sorunlara çözüm getirmiştir.
- Buna göre bir akreditif işleminde banka, ithalatçı ve ihracatçı arasında aracılık rolünü üstlenerek belirli koşulların yerine getirilmesinden sonra ihracatçıya ödemenin yapılacağına dair teminatı, ithalatçının yerine verir.

Akreditifin ihracatçıya sağladığı yararlar:

- Akreditife dayanan satışlarda, ihracatçı akreditif şartlarına uygun hareket ettiği takdirde ithalatçının mal bedelini ödeme zorunda kalacağından, ithalatçı ödeme yapmaz ise bu ödemenin amir bankasından hemen alacağına kuşku duymaz.
- Ayrıca ihracatçı; lehine açılan akreditife dayanarak, banka kredisi sağlayarak finansman ihtiyacını karşılama imkanına sahiptir.

AKREDİTİFİN İŞLEYİŞİ

PROJELENDİRME VE ÖN İZİNLER

- Eşyanın nevi ve niteliğine göre tabi tutulacağı rejim ile ilgili önceden projelendirme gerekebilir.
- Eşyanın tabi tutulacağı rejimin öngördüğü belge ve izinlerin önceden alınması, maliyetlerin hesaplanması ve risklerin minimize edilmesi için ön çalışmanın yapılması ve izinlerin/belgelerin alınması gerekir.
- Örneğin dahilde işleme rejimi kapsamında yapılacak ithalatlarda önceden projelendirilmiş bir belgeye(dahilde işleme izin belgesine) ihtiyaç duyulmaktadır.
- Bu nedenle eşyanın dahil olacağı mevzuat önceden projelendirilmeli ve gerekli önlemler alınmalıdır.

İTHALAT VE İHRACATTA BELGELENDİRME

- İthalat ve ihracat işlemleri, her ülkenin kendi mevzuatına göre farklılık göstermektedir.
- Söz konusu işlem eğer yurtdışından ülkemize yapılacak ihracat ise, ülkemizde bu ürünün ithalinde gerekecek prosedüre uygun belge ve yükleme bilgilerine ihtiyaç olacaktır.
- Eğer Türkiye'den bir ihracat yapılıyorsa o ülke mevzuatına göre düzenlenmesi gereken belgeler belirlenmelidir.
- Bu belgelerin bir kısmı tercihli ticaretin ön gördüğü belgeler(A.TR,EUR.1 vb.) olabilir; bir kısmı ise, o eşyanın ithali ya da ihracına bağlı olarak o ülkenin ulusal mevzuatı ya da uluslararası sözleşmeler kapsamında ibrazı zorunlu olan belgelerdir.
- Kontrol belgesi, lisans belgesi, işçi sağlığı gibi ön izin gerektiren bir belgenin alımı da ithalatan/ihracattan önce tamamlanmış olmalıdır.

GÜMRÜKLEME

TEMEL KAVRAMLAR

- Gümrüğün konusunu, dış ticarete konu eşya ve taşıtlar oluşturur. Nitekim 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda bu Kanunun amacı, eşya ve taşıtlara uygulanacak kurallar olarak belirlenmiştir.

Bu kuralları iki ana çerçevede değerlendirebiliriz.

- Birincisi vergilendirmeye ilişkin kurallar,
- İkincisi vergi dışı önlemler.
- Teknik tabirle izah edersek tarife önlemleri ve tarife dışı önlemler olarak açıklayabiliriz.

GÜMRÜK YÜKÜMLÜSÜ

- Gümrük yükümlülüğünü yerine getirmekle sorumlu bütün kişilerdir.
- Gümrük idareleriyle muhatap olan kişiler;
 - √ Kanun, tüzük, kararname, yönetmelik , tebliğ hükümlerine uymak,
 - √ Gözetim ve kontrollere tabi olmak,;
 - √ Her türlü vergi, resim, harç ve ücretlerini ödemek,
 - √ İlgili kanun ve mevzuatların zorunlu kıldığı tüm işlemleri yerine getirmekle yükümlüdür.

TEMEL KAVRAMLAR

Serbest dolaşımda bulunan eşya;

- √ Tümüyle Türkiye veya Topluluk'ta elde edilmiş olan ürünler,
- √ Tamamı veya bir kısmı üçüncü ülkeler menşeli olup ta;
- ithal işlemleri tamamlanmış,
- gerekli gümrük vergisi, eş etkili vergi ve resimleri tahsil edilmiş,
- bu vergi ve resimleri tam veya kısmi bir iadede yararlanmamış eşyadır.

İthalat vergileri;

- Eşyanın ithalinde ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükleri kapsamaktadır.

İTHALAT VERGİLERİ

İthalat vergileri, eşyanın ithalinde ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ile mali yükleri ve tarım politikası veya işlenmiş bazı tarım ürünlerine uygulanan vergiler ile diğer mali yükleri kapsar.

İthalat rejimine bağlı olarak ödenecek vergi oranları her yıl yenilenecek yayımlanan ithalat rejimi kararına ekli I, II, III, IV, V ve VI sayılı listeler kapsamında belirlenmektedir.

İTHALAT REJİMİ KARARI İLE BELİRLENEN GÜMRÜK VERGİLERİ

- İthalat Rejimi Kararı'nda uygulanacak gümrük vergisi oranları ile toplu konu fonu miktarları, Gümrük Birliği, Serbest Ticaret Anlaşmaları, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi ve madde politikamız kapsamında ülke ve ülke grupları dikkate alınarak 6 Liste halinde belirlenmiştir.
- I SAYILI LİSTE : Tarım ürünleri
- II SAYILI LİSTE : Sanayi ürünleri
- III SAYILI LİSTE : İşlenmiş tarım ürünleri
- IV SAYILI LİSTE : Balıkçılık ve su ürünleri
- V SAYILI LİSTE : Gümrük vergisi askıya alınan ürünler
- VI SAYILI LİSTE : Sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus ürünler

İTHALAT VERGİLERİ

Eşyanın ithalinde ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükler

Gümrük Vergisi	Toplu Konut Fonu
İlave Gümrük Vergisi	Tütün Fonu
Tek ve Maktu Vergi	Ek Fon
Dampinge Karşı Vergi	Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu
Sübvansiyona Karşı Telafi Edici Vergi	Çevre Katkı Payı
Katma Değer Vergisi	Telafi Eriç Vergi (İhracat)
Özel Tüketim Vergisi	TRT Bandrol Ücreti (Ticari olmayan eşya için)
Ek Mali Yükümlülük	

GÜMRÜK GÖZETİMİ VE KONTROLÜ

- **“Gümrük gözetimi”** deyimi, gümrük mevzuatına ve gereken hallerde gümrük gözetimi altındaki eşyaya uygulanacak diğer hükümlere uyulmasını sağlamak üzere gümrük idareleri tarafından genel olarak uygulanan işlemleri,
 - **“Gümrük kontrolü”** deyimi, Türkiye Gümrük Bölgesi ile diğer ülkeler arasında taşınan eşyanın giriş, çıkış, transit ve nihai kullanımını düzenleyen gümrük mevzuatının ve diğer mevzuatın doğru uygulanmasını sağlamak için gümrük idareleri tarafından yürütülen;
 - eşyanın muayenesi,
 - beyanname verileri ile elektronik veya yazılı belgelerin varlığının ve gerçekliğinin doğrulanması,
 - işletmelerin hesap ve diğer kayıtlarının incelenmesi,
 - taşıma araçlarının kontrolü ile resmi araştırmalar ve diğer benzeri uygulamaları,
- İfade etmektedir.

GÜMRÜKÇE ONAYLANMIŞ İŞLEM

- **Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması:**

Gümrüğe sunulan eşyanın;

- √ Bir gümrük rejimine tabi tutulması veya
 - √ Bir serbest bölgeye girmesi veya
 - √ Türkiye Gümrük Bölgesi dışına yeniden ihracı veya
 - √ İmhası veya
 - √ Gümrüğe terk edilmesi
- İşlemlerinden birine tabi tutulması zorunluluğudur.

GÜMRÜK REJİMLERİ

- √ Serbest dolaşıma giriş rejimi
- √ Transit rejimi
- √ Gümrük antrepo rejimi
- √ Dahilde işleme rejimi
- √ Gümrük kontrolü altında işleme rejimi
- √ Geçici ithalat rejimi
- √ Hariçte işleme rejimi
- √ İhracat rejimi

EŞYANIN GÜMRÜĞE SUNULMASI

■ EŞyanın gümrüğe sunulması;

- Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın belirlenen usul ve esaslara uygun olarak gümrük idaresine bildirimde bulunulmasıdır.
- Türkiye kara suları ile hava sahasında transit geÇen taşıtlar hariğ, Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın, bu eşyayı getiren kişi veya duruma göre geliŐinden sonra taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından gümrüğe sunulur.

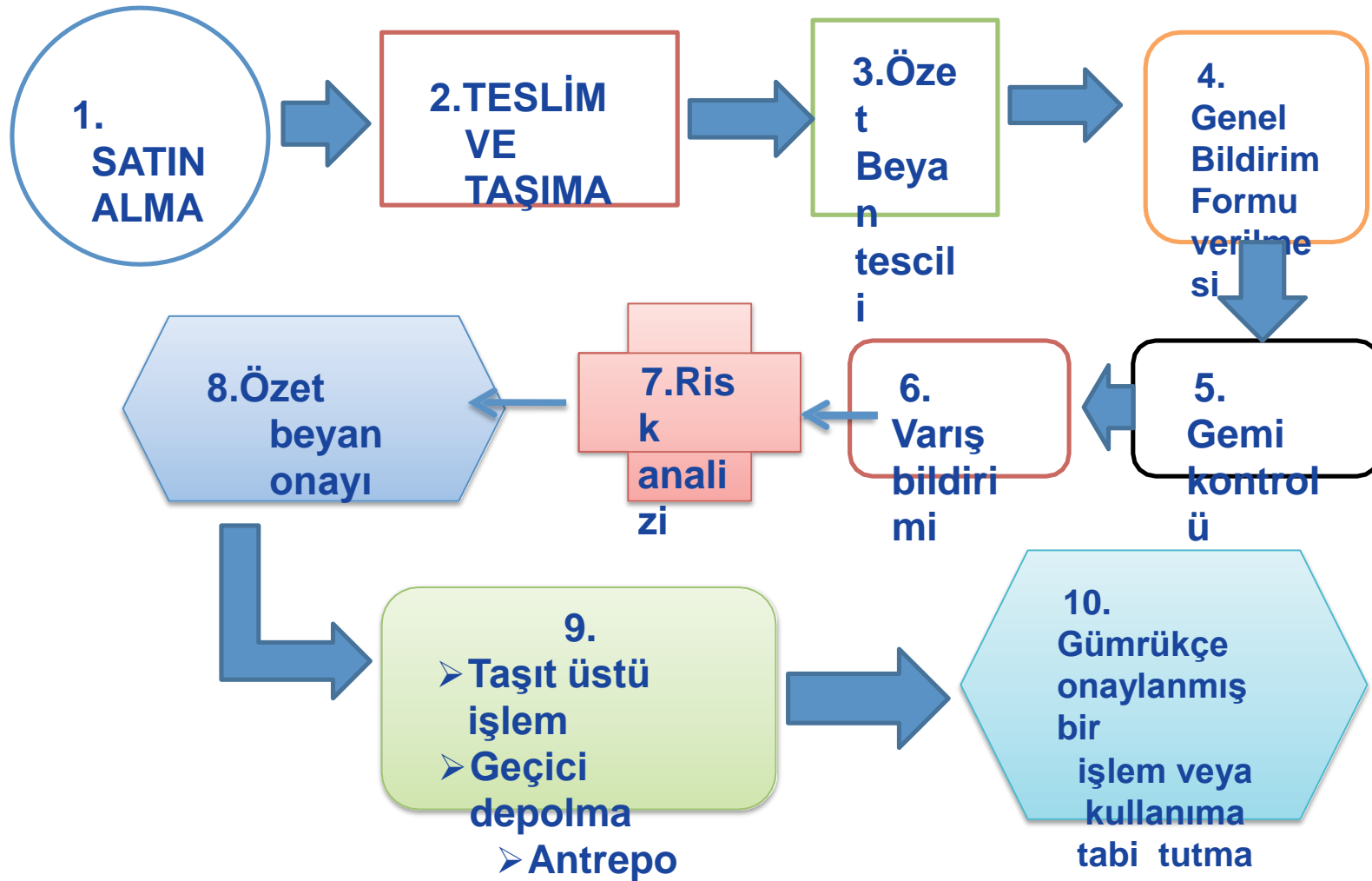
ÖZET BEYAN VERİLMESİ

- Türkiye Gümrük Bölgesine(TGB) getirilen eşya için özet beyan verimesi zorunludur.
- Özet beyan, eşyayı TGB ne getiren taşıyıcılar veya gümrük bölgesine taşıma sorumluluğunu üstlenen kişilerce veri işleme tekniği yoluyla verilir.
- Özet beyana orjinal manifesto ve konişmentonun eklenmesi zorunludur.
- Manifesto veya konişmeto bilgilerinin bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla gümrük idaresine gönderilmesi durumunda, özet beyana orjinal manifesto ve konişmentonu eklenmesi zorunlu değildir.
- Özet beyan gümrük idaresince tescil edilir ve tescil bilgileri özet beyan veren kişiye elektronik olarak bildirilir.

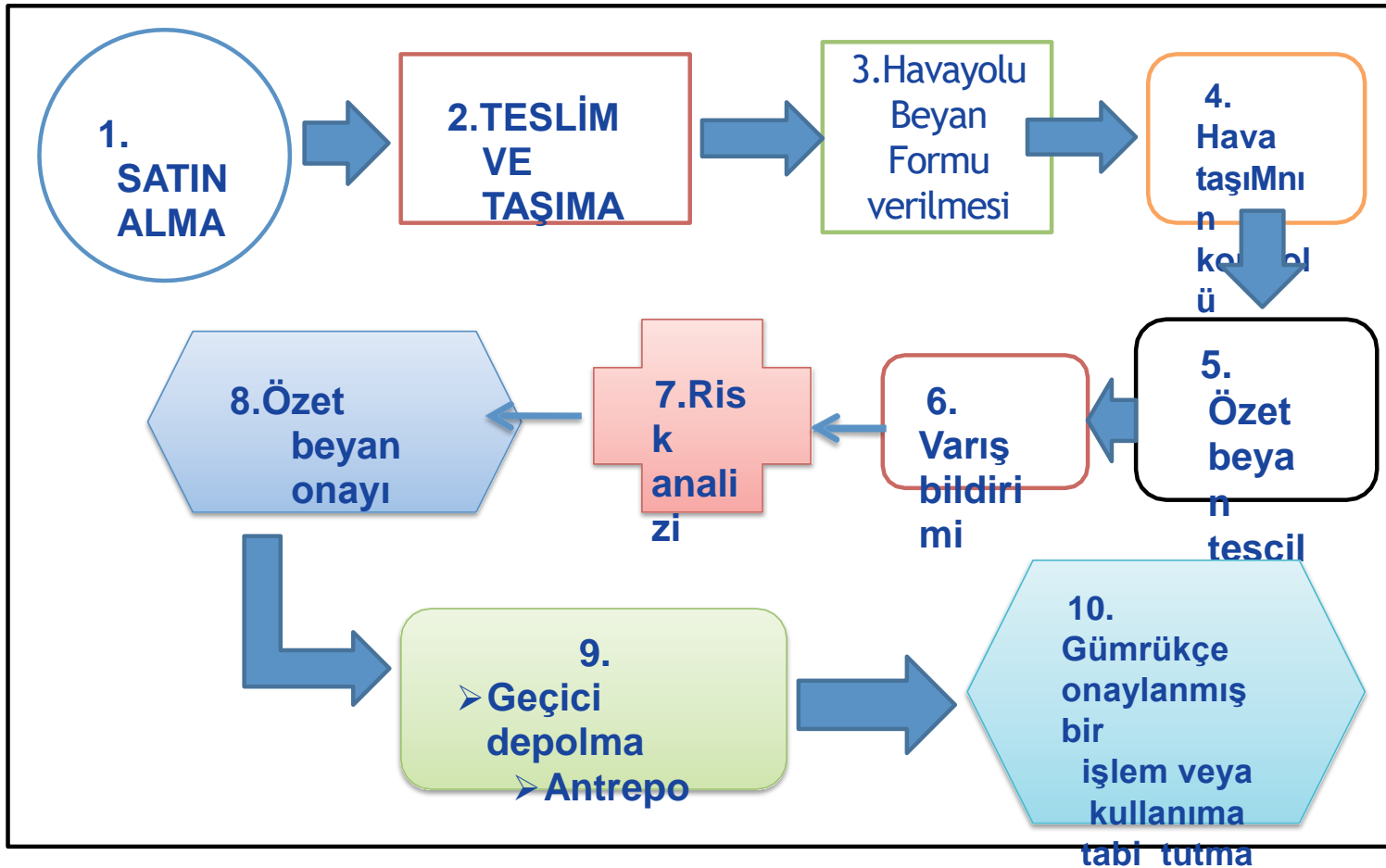
VARIŞ BİLDİRİMİ

- Denizyolu ve havayolu taşımacılığında, taşıma aracının gümrük idaresine varışıyla birlikte zaman kaybedilmeden taşıyıcı tarafından elektronik yolla gümrük idaresine “varış bildirimini”nin gönderilmesi gerekmektedir.
- Varış bildirimini, eşyayı ve getirildiği taşıma aracını giriş gümrük idaresine tanıtmak amacıyla verilir ve bu nedenle daha önce sunulan giriş özet beyanının tanımlanması için gerekli olan bilgileri içermek zorundadır. Bu bilgiler, eşyaya ve taşımaya ilişkin genel bilgilerdir.
- Deniz ve hava yolu taşımacılığında varış bildirimini sunulması zorunlu iken karayolunda ve demiryolunda bu yükümlülük eşyanın sunulmasıyla yerine getirilir.

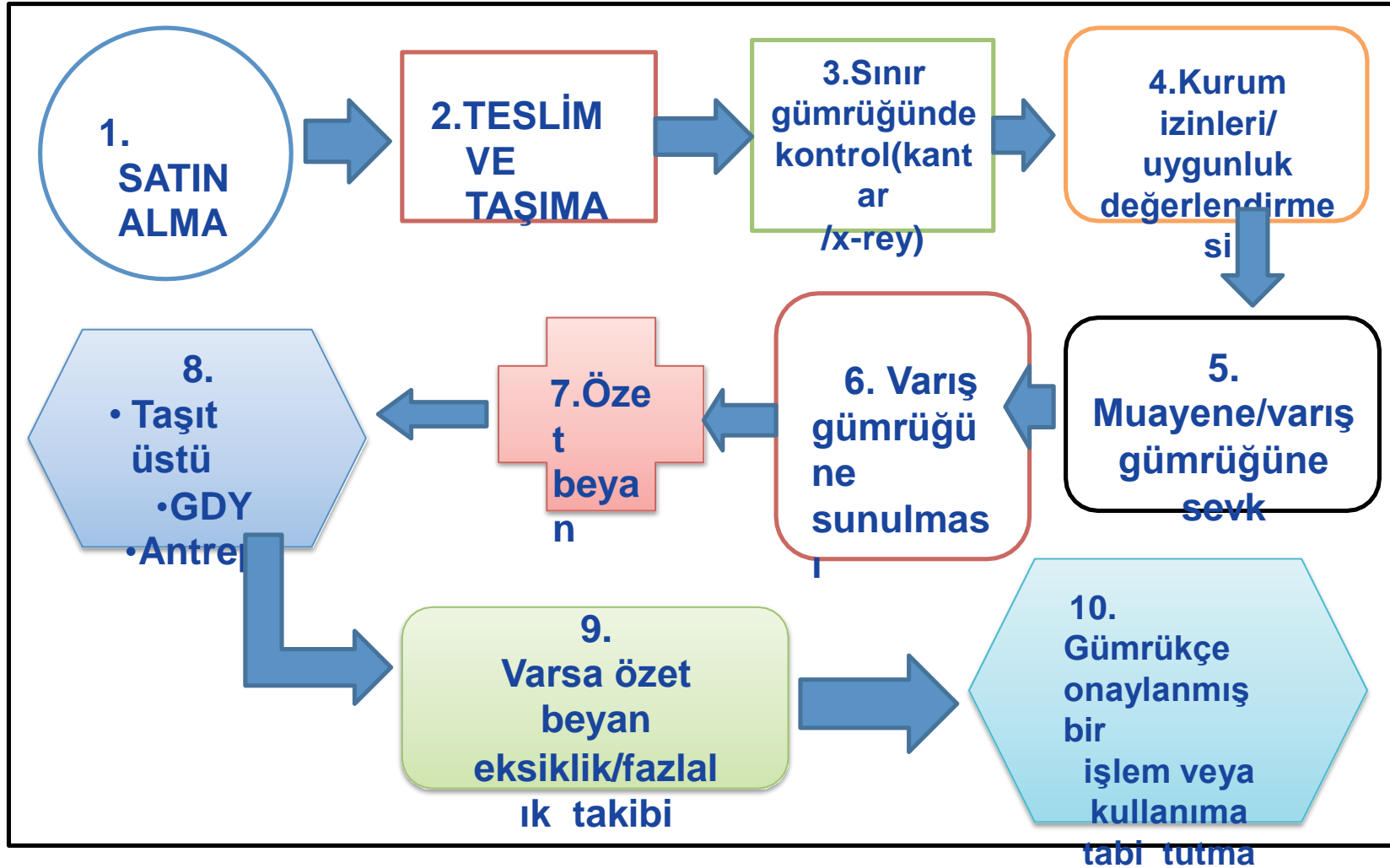
DENİZYOLU İLE TÜRKİYE GÜMRÜK BÖLGESİNE EŞYA GELİŞİ

HAVAYOLU İLE TÜRKİYE GÜMRÜK BÖLGESİNE EŞYA GELİŞİ

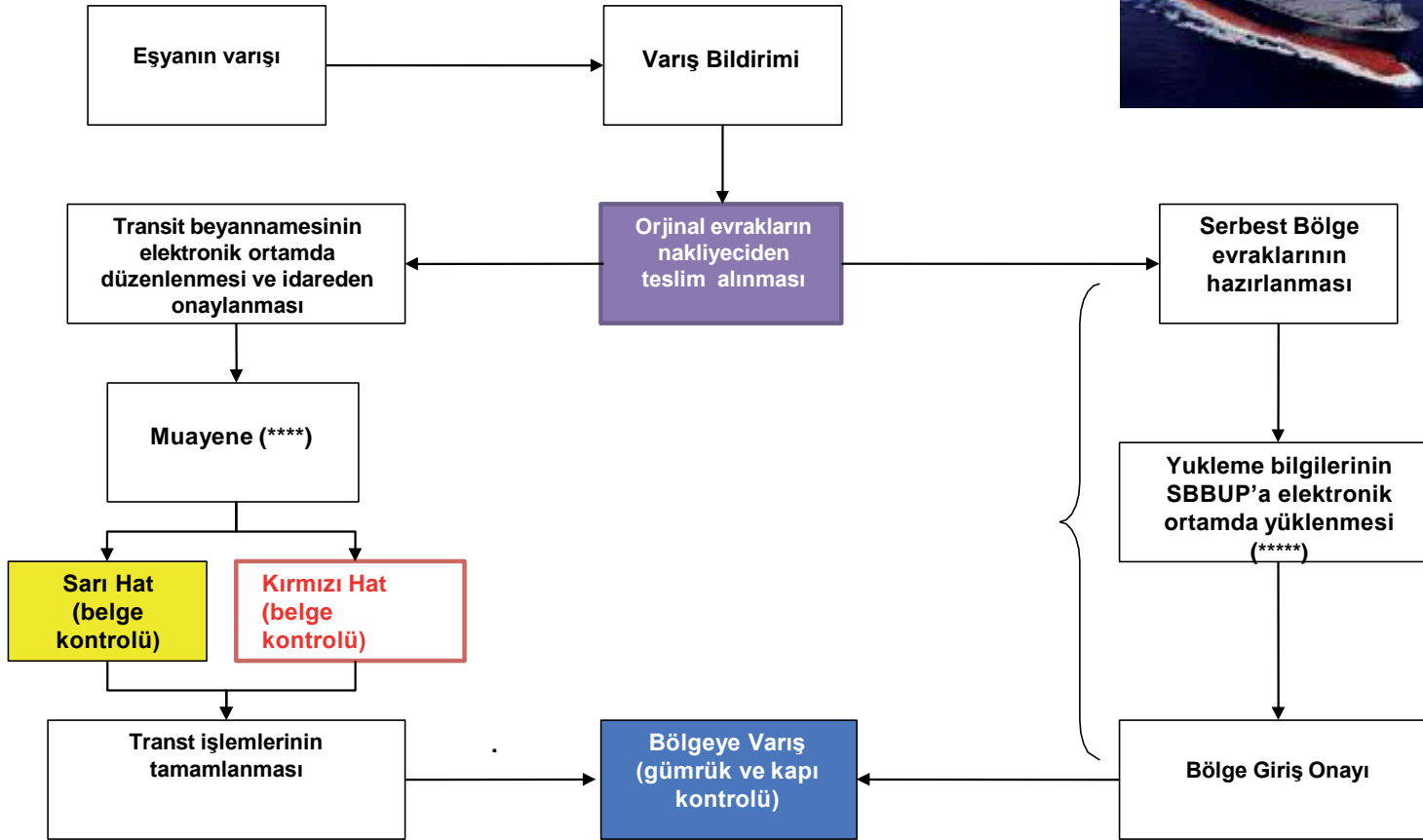
KARAYOLU İLE TÜRKİYE GÜMRÜK BÖLGESİNE EŞYA GELİŞİ

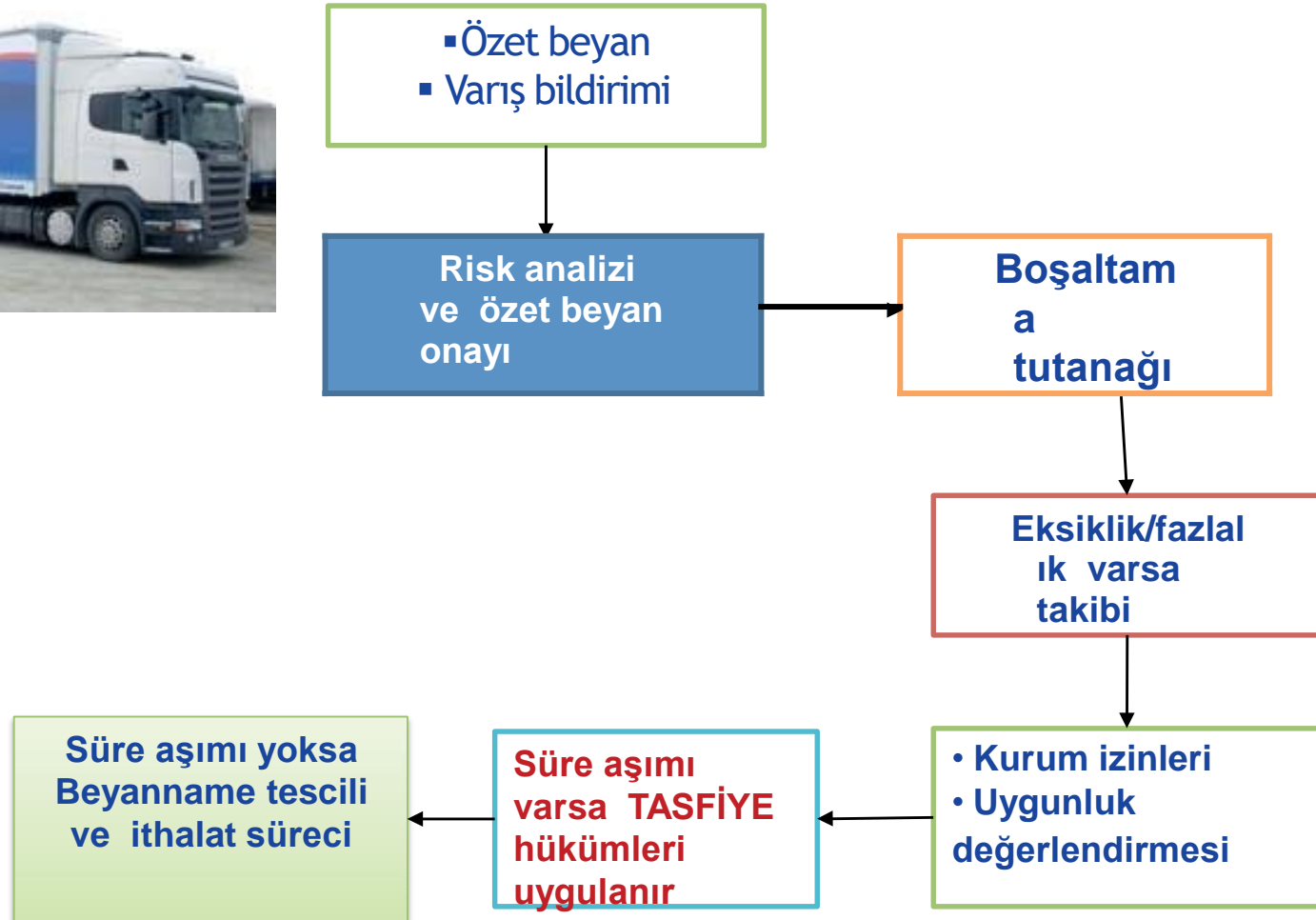
SERBEST BÖLGEYE DENİZ YOLU İLE EŞYA GİRİŞİ

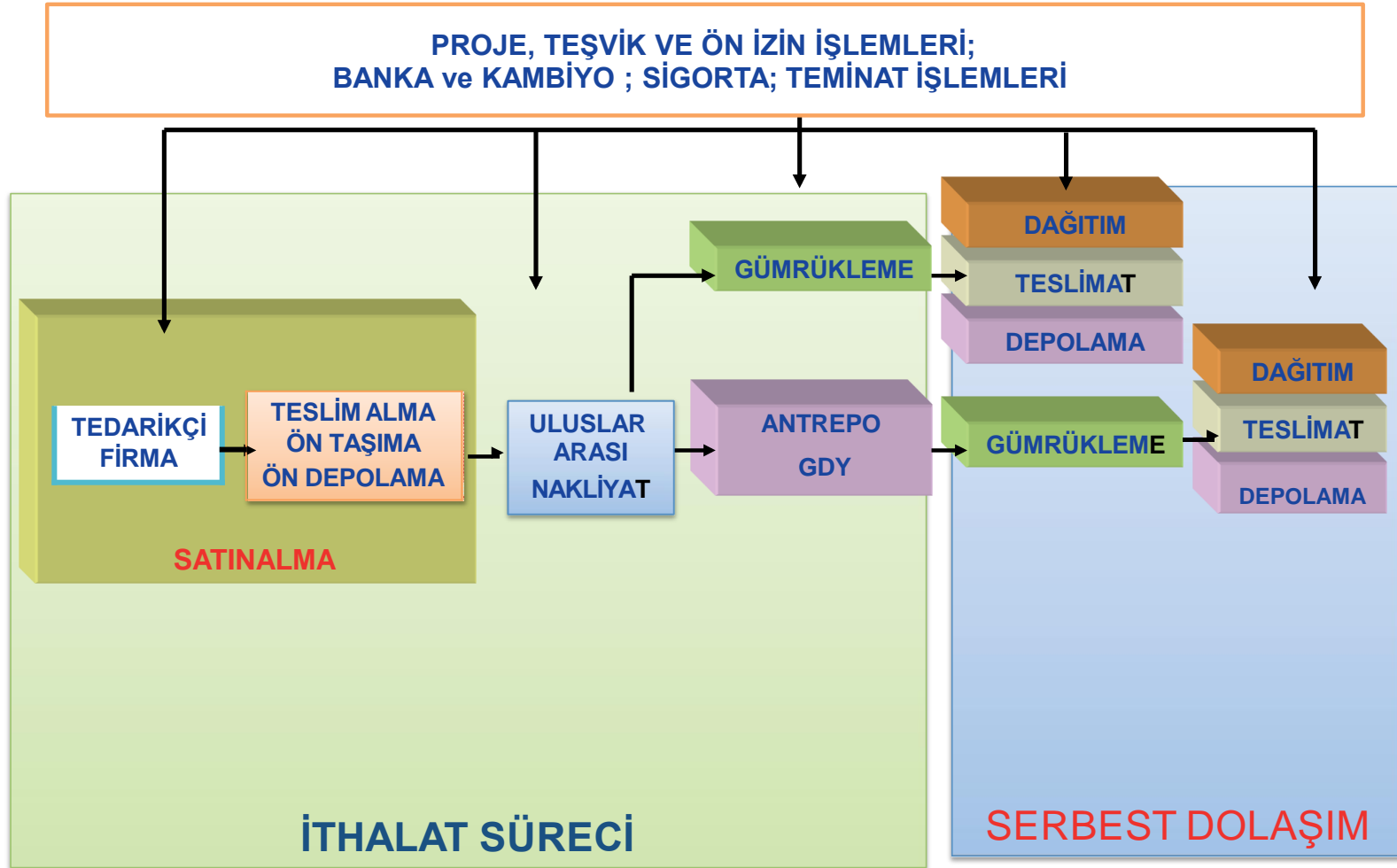
eşya girişi

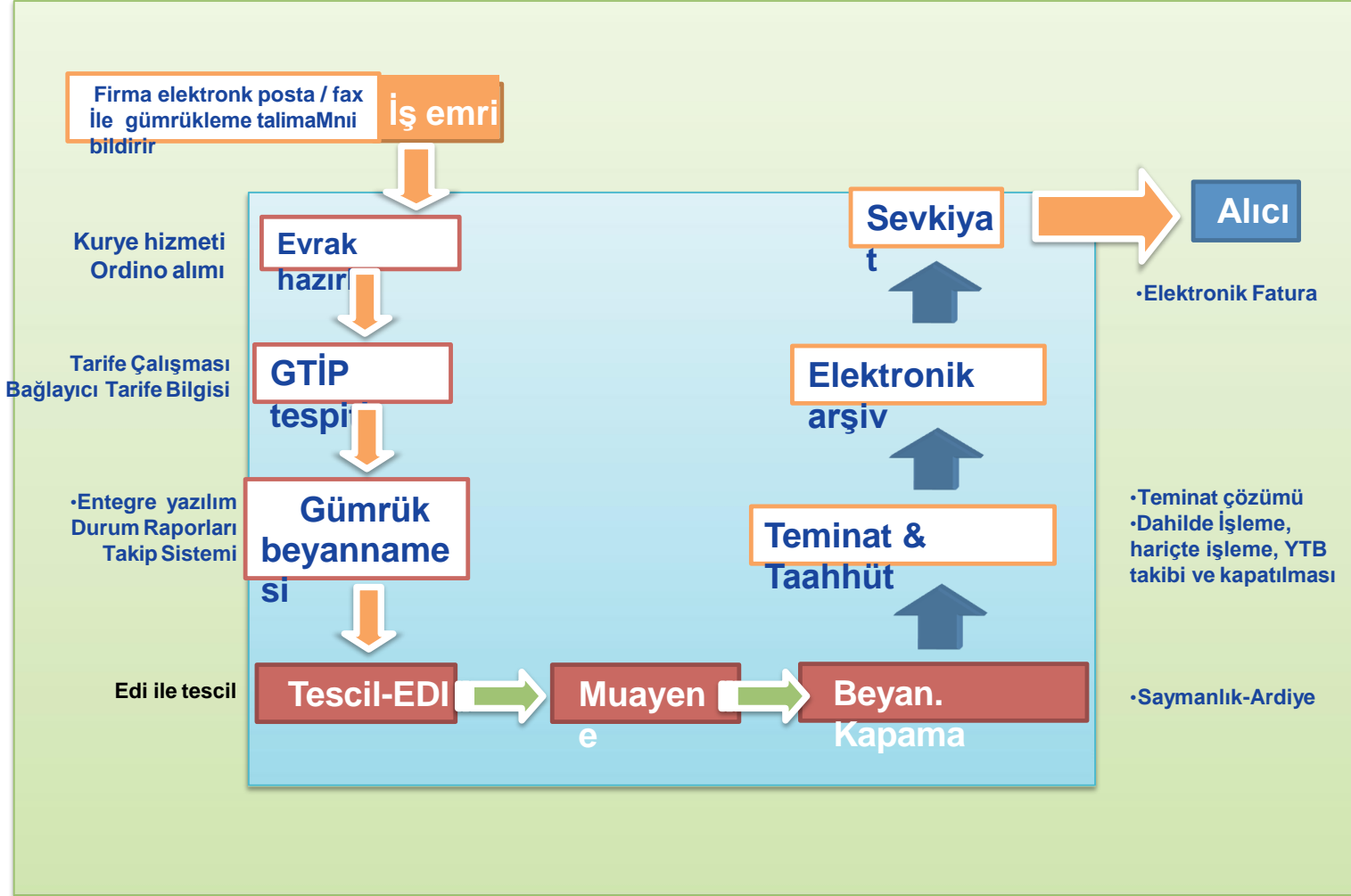
GEÇİCİ DEPOLAMA YERİNE EŞYA GİRİŞİ

İTHALAT SÜRECİ

GÜMRÜKLEME SÜREÇLERİ

DIŞ TİCARETTE KULLANILAN BELGELER

Dış ticarete kullanılan belgeler 4 ana grupta toplanır.

1. Ticari Belgeler
2. Sevk (Taşıma) Belgeleri
3. Sigorta Belgeleri
4. Resmi Belgeler

RESMİ BELGELER

DOLAŞIM VE MENŞE İSPAT BELGELERİ

- Menşe Şehadetnamesi
- ATR
- EUR.1/EUR-MED
- Form-A
- Fatura Beyanı
- Tedarikçi beyanı

MENŞE ŞAHADETNAMESİ (CERTIFICATE OF ORIGIN)

- Menşe bir eşyanın ekonomik milliyetidir. Örneğin;
 - Türkiye’de hasat edilen bitkisel ürünler,
 - Türkiye’de doğmuş ve yetiştirilmiş canlı hayvanlar,
 - Türkiye topraklarından çıkartılan mineral ürünler,
 - Yukarıdaki ürünlerin işlenmesi sonucu elde edilen ürünler

Türkiye menşelidir.

- Menşe şahadetnamesi, ihracata konu malların gittiği ülkelerde menşenin kanıtlanması amacıyla, ihracatçı tarafından düzenlenen ve Ticaret ve/veya Sanayi Odalarınca onaylanan belgedir.

A.TR DOLAŞIM SERTİFİKASI

- Türkiye veya Topluluk'ta serbest dolaşımında bulunan eşyanın, Türkiye ile AB arasında tesis edilen Gümrük Birliği çerçevesinde tercihli rejimden yararlanabilmesini sağlamak üzere, gümrük idaresince ya da bu idare tarafından yetki verilmiş kuruluşlarca düzenlenip gümrük idaresince vize edilen belgedir.
- İthal eşyası AB üyesi ülkelerden A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde gelmediği durumlarda, eşyaya 3'üncü ülkelere uygulanan vergi oranları uygulanır.
- Bu belge, Türkiye ile Avrupa Topluluğu arasındaki sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünleri ticaretinde kullanılan, eşyanın Türkiye ve Toplulukta serbest dolaşımında olduğunu gösteren ve o eşyanın tercihli rejimden faydalanmasını sağlamaktadır.

A.TR DOLAŞIM BELGESİ

DOLAŞIM BELGESİ (MOVEMENT CERTIFICATE)

(1) Üye ülke
veya
Türkiye
Insert the
member
State or
Turkey

1. İhracatçı (Ad, açık adres, ülke) Exporter (Name, full address, country)		A.TR No G 0600455	
2. Taşıma Belgesi (İhtiyari) No (Tarih) Transport document (Optional) No. (Date)		4. AET/TÜRKİYE ORTAKLIĞI ASSOCIATION between the EUROPEAN ECONOMIC COMMUNITY and TURKEY	
3. Malın gönderildiği şahıs (İhtiyari) (ad, açık adres, ülke) Consignee (Optional) (Name, full address, country)		5. İhraç Ülkesi Country of exportation	6. Varış Ülkesi Country of destination (1)
7. Taşınmaya ilişkin bilgiler (İhtiyari) Transport details (Optional)		8. Gözlemler Remarks	
9. Sıra No: Item No	10. Kollilerin markaları, numaraları, sayı ve cinsi (dökme mallar için, duruma göre, geminin adı, vagon veya kamyonun numarası belirtilecektir); Malların tanımı Marks and numbers; number and kind of packages (for goods in bulk, indicate the name of the ship or the number of the railway wagon or road vehicle); Description of goods	11. Brüt ağırlık (kg) veya diğer ölçüler (hl, m ³ , v.s.) Gross Weight (kg) or other measure (hl, m ³ , etc.)	
12. GÜMRÜK VİZESİ CUSTOMS ENDORSEMENT Doğruluğu onaylanmış beyan Declaration certified İhraç belgesi Export document (2) Model (Form) No. Gümrük İdaresi Customs Office Çıkış ülkesi Issuing country Yer ve Tarih Place and Date İmza (Signature)		Mühür Stamp	13. İHRACATÇININ BEYANI DECLARATION BY THE EXPORTER Aşağıda imzası bulunan ben, yukarıda, belirtilen malların bu belgenin verilmesi için gerekli koşullara uygun olduğunu beyan ederim. I, the undersigned, declare that the goods described above meet the conditions required for the issue of this certificate. Yer ve Tarih Place and date İmza (Signature)

(2) Sadece
ihraç
ülkesinin
talebi
halinde
doldurulur.

Complete
only where
the
exporting
country
requires

EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI (EUR.1 MOVEMENT CERTIFICATE)

- **EUR.1 Dolaşım Sertifikası;** sertifika muhteviyatı eşyanın anlaşma kuralları çerçevesinde menşeli olduğunu gösteren, ihracatçı tarafından doldurulmasını müteakip Ticaret / Sanayi Odaları tarafından gerekli kontroller yapıldıktan sonra tasdik edilen ve gümrük idaresince vize edilmesini müteakip geçerli olan menşe ispat belgesidir.
- **EUR.1 Dolaşım Serifikası;**
 - EFTA(İsviçre, İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç) ülkelerine,
 - Avrupa Birliği ile demir çelik ürünlerinde (AKÇT ürünleri),
 - Türkiye'nin serbest ticaret anlaşmaları imzaladığı ülkelere,
 - Avrupa Birliği'ne yönelik tarım ürünleri ihracatında düzenlenen belgedir.
- Anlaşma kapsamındaki menşeli ürünlerin menşe ispat belgesinin anlaşmaya taraf ülke gümrük idaresine ibrazında , ithal konusu menşeli eşya için gümrük vergisi indirimi ya da istisnası uygulanmasını sağlar.
- EUR.1 Dolaşım Sertifikası beş nüsha olarak doldurulmaktadır. İlk nüshası meneviş renkli olup, asıl nüshadır. Diğer dört nüsha ise beyaz renklidir.
- EUR.1 Dolaşım Sertifikası bazı durumlarda istisnai olarak ait oldukları ürünlerin ihracından sonrada düzenlenebilmektedir.

EUR-MED DOLAŞIM SERTİFİKASI (EUR-MED MOVEMENT CERTIFICATE)

- EUR-MED Dolaşım Sertifikası PAAMK (Pan Avrupa Akdeniz Kümülasyonu)'a taraf ũkelerle ilgili ũrũnlerin ihracatında kullanılan menşe ispat belgesidir.
- PAAMK Sistemi; AB-EFTA-Tũrkiye ve bazı Akdeniz ũlkelerinin dahil olduğu bir çapraz kümülasyon sistemidir. PAAMK sistemine dahil tũm ũlkelerin arasında serbest ticaret anlaşması, bu anlaşmaların hepsinde (ikili ticaret hari) aynı menşe kurallarının uygulanması gerekmektedir. Sistemin işlemesi için PAAMK sistemine dahil en az 3 ũlke arasında STA (Serbest Ticaret Anlaşması) tamamlanmalıdır.
- Başvuru için dilekçe, Tũrke fatura, taahhũtname ve ihraç edilecek eşya yabancı menşeli ise ihracatçı beyanı eklenmesi zorunludur. EUR.MED'e kayıtlı eşyanın yabancı menşeli olması halinde mutlaka "tedarikçi beyanı" eklenecektir.
- Tũrkiye'de , ihraç konusu bir eşyanın ũretiminde Akdeniz ũlkelerinin biri veya daha fazlasından STA kapsamında ithal edilmiş menşeli girdi kullanılıyorsa EUR-MED Dolaşım Belgesi kullanmak zorunludur.

FATURA BEYANI

- **Fatura beyanı;** fatura muhteviyatı eşyanın anlaşma kurallarına göre menşeli olduğunun ihracatçı tarafından fatura, teslimat notu veya başka bir ticari belge üzerinde yazılı olarak beyanıdır.
- Fatura beyanı ihracatçı tarafından düzenlenir ve imzalanır, Ticaret Odası veya Gümrük İdaresi'nde herhangi bir onay prosedürüne tabi tutulmaz.
- Kıymeti 6000 Euro'nun altında olan eşya için tüm ihracatçılar tarafından, 6000 Euro'nun üzerinde olan eşya için sadece onaylanmış ihracatçılar tarafından düzenlenebilir.

FORM-A BELGE Sİ

■ Form A Belgesi,

- Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi(GTS) çerçevesinde tercihli rejimden faydalanması talep edilen eşyanın GTS ülkesi menşeli olduğunun ispatı için kullanılan bir belgedir. Yani eşyanın tercihli menşe statüsünü gösterir.
- İthalat Rejimi Kararı ekinde yer alan “Gelişmekte Olan Ülkeler” ile “En Az Gelişmiş Ülkeler” listesinde yer alan ülkelere gelen menşeli ürünlerin indirimli gümrük vergisinden yararlanabilmesi için geçerli bir Form A Belgesinin tevsiki gerekir.
- Kıymeti 6000 EURO yu geçmeyen GYÜ ve EAGÜ den gelen menşeli ürünler için Fatura Beyanı ibrazı halinde indirimli gümrük vergisinden yararlanmasını sağlar.

TEDARİKÇİ BEYANI (SUPPLIERS' DECLARATION)

- A.TR dolaşım belgesi ile birlikte kullanılan ve Türkiye ile Topluluk arasında ticarete konu Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu kapsamı eşyanın menşeyini gösteren belgedir.
- Türkiye ve Avrupa topluluğu arasında serbest dolaşımda bulunan ve Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu Sistemi'ne dahil ülkelerden biri menşeli eşyanın tercihli menşe statüsü tedarikçi beyanı ile kanıtlanmaktadır.
- Türkiye'den topluluğa veya topluluktan Türkiye'ye sevk edilen Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu Sistemi'ne dahil ülkelerden biri menşeli eşyanın, aynı halde veya işlendikten sonra yine Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu Sistemine dahil ülkelerden birine ihraç edilmesi sırasında, tercihli muameleden yararlanabilmek amacıyla menşe ispat belgesi düzenlenmesi talebinde bulunulduğunda, menşei kanıtlayıcı belge olarak tedarikçi beyanı kullanılmaktadır.
- Tedarikçi beyanı, söz konusu eşyanın ilgili tercihli menşe kurallarını sağladığını ve beyan sahibinin bu beyanı destekleyici her türlü kanıtı ibraz etmeye hazır olduğunu göstermektedir.

TEDARİKÇİ BEYAN

u BEYANNAME

u Aşağıda imzası bulunan ben, bu belgede belirtilen (1).....tanımlı eşyanın (2).....
menşeli olduğunu ve.....

(3) ile tercihli ticareti düzenleyen menşekurallarna uygunluğunu beyan ederim.

u(ülke/ülkelerin ismi) ile kümülasyon uyguladığını

u Kümülayon uygulanmadığını. (4)

u beyan ederim.

u İstenildiğinde, gümrük idaresine bu beyanı destekleyecek tüm kanıtları sağlamayı taahhüt ederim.

u(5)

u (6)(7)

(1) Belgede yer alan eşyanın sadece bir kısmı söz konusu ise, bunlar açıkça gösterilmeli veya işaretlenmelidir. Beyandaki gösterim şu şekilde yapılmalıdır: "Belgede gösterilen veyaile işaretlenen,(eşya tanımı),Ülke'de menşelidir."

(2) Türkiye, Topluluk, veya 69 uncu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ülkeler.

(3) 69 uncu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ilgili ülke veya ülkeler.

(4) Kümülayon uygulanmamışsa işaretlenecektir. Kümülayon uygulanmışsa yazılmayacaktır.

(5) Tarih veyer

(6) İmza sahibinin adı ve firmadaki pozisyonu.

(7) İmza

DİĞER RESMİ BELGELER

- Kontrol belgesi(tarım ürünleri ihracında kalite denetimi)
- Uluslar arası orijin ve bitki sağlık sertifikası
- Hayvan ihracına yönelik sağlık sertifikası/Helal Belgesi
- Gıda güvenliği/sağlık sertifikası
- Borsa tescil beyannamesi
- İşlenmiş tarım ürünleri beyan formu
- CİTES Belgesi,
- AQAP ve GMP Belgeleri
- Tıp Onay Belgesi
- Spesifikasyon Belgesi
- Radyasyon Belgesi
- TAREKS Uygunluk Değerlendirmesi

GÜMRÜK TARİFESİ

GÜMRÜK

Belli bir malın gümrük sınırını geçişinde ödenen gümrük vergileri ile dış ticaret önlemlerinin uyguladığı birim

TARİFE

Uluslararası ticarete konu olan bütün mallara uygulanan vergileri belirleyen listeler

- Gümrük vergileri, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihte yürürlükte olan gümrük tarifesine göre hesaplanmaktadır.

EŞYANIN SINIFLANDIRILMASI (GTİP)

Gümrük

Eşya

G.T.İ.P

P

Vergi

GÜMRÜK TARİFESİ

Gümrük Tarifesi;

- √ Bakanlar Kurulunca kabul edilen Türk Gümrük Tarife Cetvelini,
- √ Tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvele alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen diğer cetvelleri,

Türk Gümrük Tarifesinin kapsadığı eşyaya uygulanacak;

- Gümrük vergi oranlarını,
- Tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerini,

GTİP TESPİTİ İÇİN GEREKLİ BİLGİLER

- Ticari Tanımı
- Kullanım amacı ve yeri
- Gördüğü iş (fonksiyonu)
- Mamül madde cinsi ve özellikleri
- Tekstil ürünleri için (yarı mamül mensucat) karışım madde oranları, mamül olanlar için cins , nevi, niteliği
- Kimyasal maddeler için bileşenleri % ağırlık oranı olarak gösteren içerik belgeleri (MSDS,TDS blg)
- Numune, katalog, görsel ve teknik özellikler
- Muhtelif özelliklerde makine ve cihazların üretilme amacı, ne ürettiği veya işlediği , çalışma prensibi , teknik yapısını anlatan katalog vb.

bilgileri gereklidir.

MEN ŞE

Menşe bir eşyanın ekonomik milliyetidir.

- Türkiye’de hasat edilen bitkisel ürünler
- Türkiye’de doğmuş ve yetiştirilmiş canlı hayvanlar
- Türkiye topraklarından çıkartılan mineral ürünler
- Karasularımızda ya da Türk bandırasını taşıyan araçlar tarafından uluslar arası sularda deniz altında çıkarılan ürünler,
- Yukarıda sayılan eşyalardan elde edilen ürünler

TÜRK MENŞELİDİR

EŞYANIN MENŞEİ NEDEN ÖNEMLİDİR?

- Eşyanın ithalatı esnasında gümrük vergilerinin hesaplanması
- Ticaret politikası önlemlerinin uygulanması
- Dış ticarete ilişkin istatistik tutulması
- «Menşe işaretleme» (origin marking) gereklilikleri kapsamında

önem arz etmektedir.

Menşe Kuralları iki ana başlık altında incelenmektedir.

MENŞE KURALLARI

Tercihli
Olmayan
Menşe

- ✓ Miktar Kısıtlaması
- ✓ Gözetim ve korunma önlemleri
- ✓ Anti -damping, anti-sübvansiyon
- ✓ Tarife Dışı Engeller

MENŞE ŞHADETNAMEİ

Tercihli
Menşe

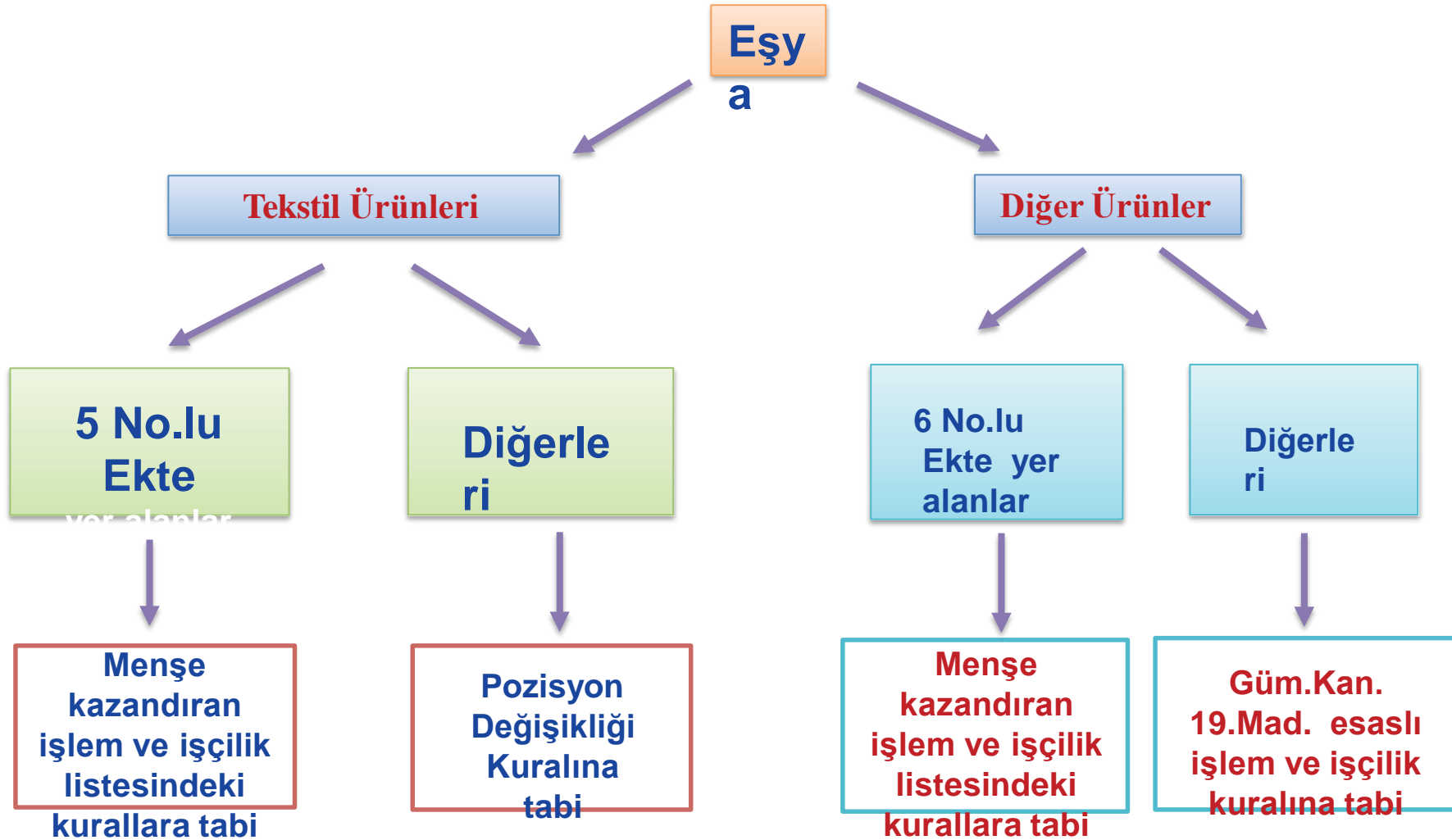

Bazı ülke veya ülke gruplarına tanınan ve özel anlaşmalarla belirlenen tavizlerin uygulanmasına ilişkin kurallar

**EUR.1 – EUR-MED – Form A
Fatura Beyanı**

**Gümrük Vergisi İndirimi veya
Muafiyeti**

ÜRETİMİ BİRDEN FAZLA ÜLKEDE GERÇEKLEŞTİRİLEN EŞYADA MENŞE TESPİTİ

TÜRKİYE'NİN TERCİHLİ TİCARET POLİTİKASI

1- Gümrük Birliğine dahil eşyanın AB ile ticaretinde gümrük vergisini kaldırmıştır.

- Sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünleri Türkiye ile AB arasındaki ticarete serbest dolaşım kuralına tabi olmuştur.
- Bu türden eşyanın Türkiye ile AB arasındaki ticaretinde eşyanın serbest dolaşımda olduğunu gösteren A.TR Dolaşım Belgesi ile ticarete konu olması halinde gümrük vergisi alınmamaktadır.

2- Tarım ürünleri ve Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) ürünleri gümrük birliğinin kapsamı dışında bırakılmıştır.

- Bu ürünlerin Türkiye ile AB arasındaki ticareti serbest dolaşım esasına değil, menşe esasına dayanmaktadır.
- Bu türden eşya anlaşmalarla belirlenen kurallar çerçevesinde menşeli olması ve EUR. 1 Dolaşım Sertifikası eşliğinde ithal edilmesi halinde tercihli rejimden faydalanır.

3- Türkiye AB ile ticarete, yapılan düzenlemelere ek olarak ticaret politikasını AB'nin ticaret politikası ile uyumlu hale getirme yükümlülüğü altına girmiştir.

- Ayrıca tek taraflı taviz verilmesi esasına dayalı Genelleştirilmiş Tercihler Sistemini (GTS) de uygulamaya koymuştur.

MEVZUATIMIZDA TERCİHLİ MENŞEYE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

1- Karşılıklı Taviz Verilmesi Esasına Dayananlar

- Serbest Ticaret Anlaşmaları Kapsamında Ticaret
- Avrupa Birliği ile Tarım Ürünleri Ticareti
- Avrupa Birliği ile AKÇT Ürünleri Ticareti
- Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması

2- Tek Taraflı Taviz Verilmesi Esasına Dayananlar

- Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi

MENŞE KÜMÜLASYONU

- Aralarında bir Serbest Ticaret Alanı oluşturan bir anlaşmaya taraf olan ülkelerin, **birbirleri menşeli girdileri sınırsız ölçüde kullanmalarına olanak tanıyan** bir sistemdir.
- Menşe kümülasyonu; taraf ülkenin, diğer taraf ülkelere “**menşeli maddeler**” üzerinde sadece “**yetersiz işçilik ve işlemin ötesinde işlem yapmak**” suretiyle elde ettiği nihai ürünü, kendi ülkesi menşeli olarak tercihli rejim dahilinde ihraç etmesini sağlamaktadır.

SERBEST TİCARET ANLAŞMAMIZ (STA) OLAN ÜLKELER

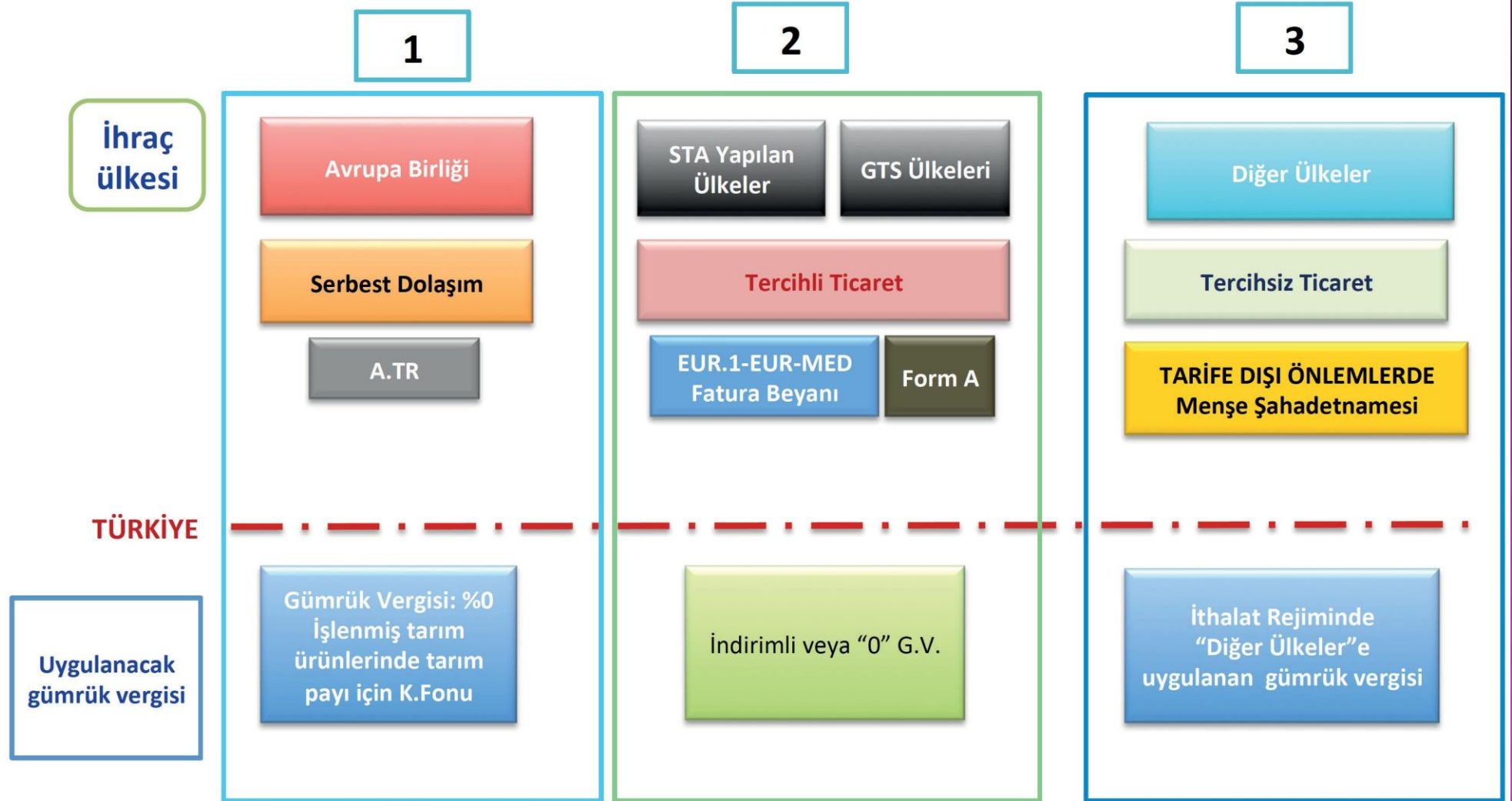
ÇAPRAZ KÜMÜLASYON

- AB (PAMK-PAAMK-BBMK)
- EFTA (PAMK-PAAMK)
- Türkiye (PAMK-PAAMK-BBMK)
- Bosna Hersek (BBMK)
- Karadağ (BBMK)
- Tunus (PAAMK)
- İsrail (PAAMK)
- Arnavutluk (BBMK)
- Suriye (PAAMK)
- Mısır (PAAMK)
- Sırbistan (BBMK)
- Filistin (PAAMK)
- Fas (PAAMK)
- Ürdün (PAAMK)

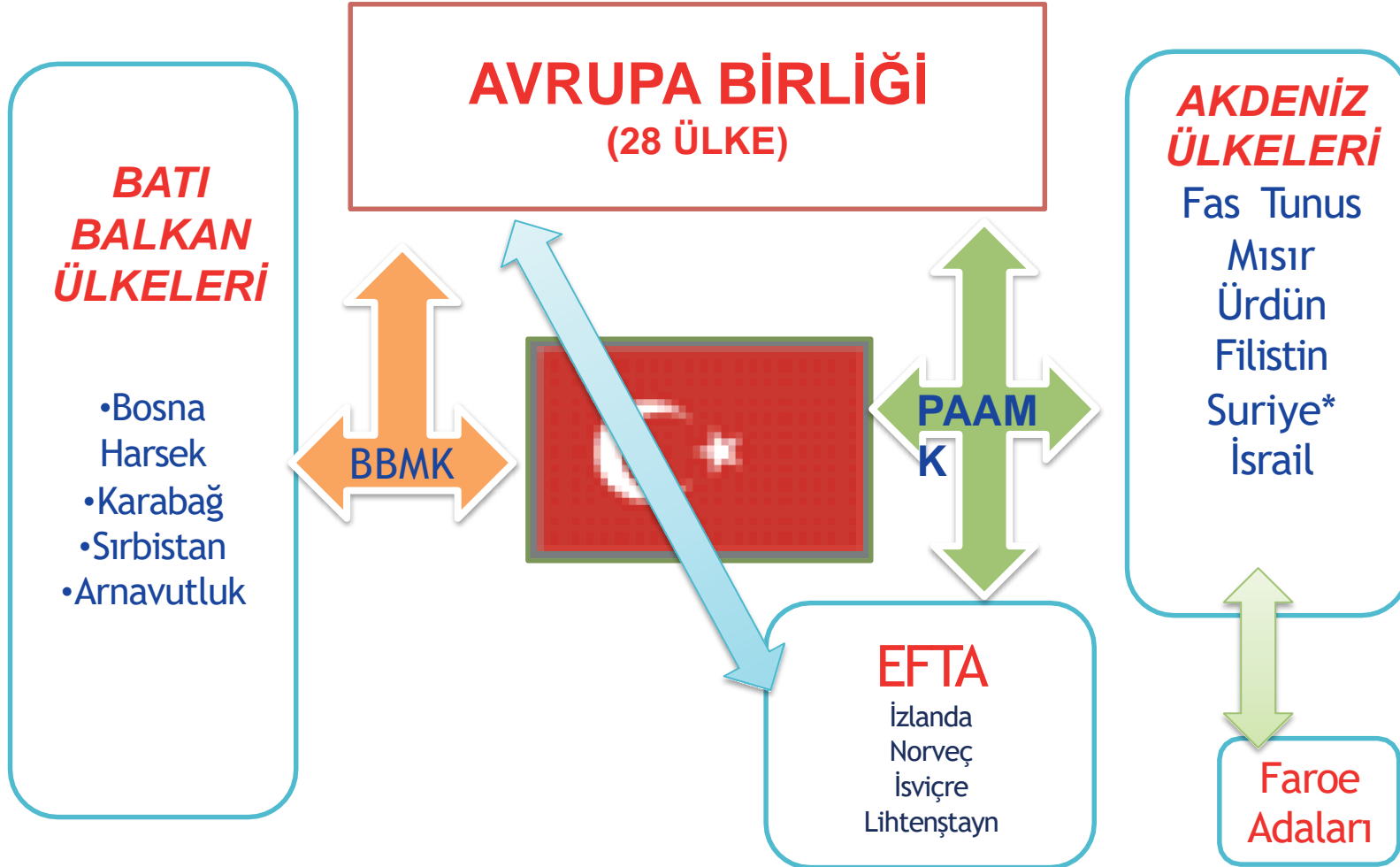
İKİLİ KÜMÜLASYON

- Gürcistan - STA
- Makedonya - STA
- Şili - STA
- Güney Kore - STA
- Malezya - STA
- Morityus - STA
- Moldova - STA
- Sri Lanka - STA
- İran - TTA

TERCİHLİ TİCARETTE GÜMRÜK VERGİSİ UYGULAMASI

ÇAPRAZ KÜMÜLASYON SİSTEMİ (PAMK- PAAMK-BBMK)

ÇAPRAZ MENŞE KÜMÜLASYONU

- Çapraz menşe kümülasyonunda; kural olarak, diğer ortak ülkeler menşeli maddelerin **sadece yetersiz işçilik veya işlemlerin ötesinde işlemden geçirilmesi** sonunda elde edilen ürün, **nihai işçilik veya işlemin yapıldığı ülke menşeli** olarak diğer bir ortak ülkeye tercihli rejim dahilinde ihraç edilebilmektedir.
- Bununla beraber, bir ortak ülkede, diğer ortak ülkeler menşeli maddelerin **sadece yetersiz işçilik veya işleme tabi** tutularak ürün elde edilmiş ise; kümülasyon alanında ürünün menşe ülkesinin tespit edilmesi gerekmektedir.
- Bu durumda, söz konusu ortak ülkede ürüne eklenen **katma değer** ile ürünün imalatında kullanılan diğer ortak ülkeler menşeli maddelerin **gümrük kıymeti** mukayese edilir.

TERCİHLİ REJİMİN UYGULANABİLMESİ İÇİN HANGİ KOŞULLAR SAĞLANMALIDIR?

- Her tercihli rejimin kendine özgü “menşeli ürün tanımı olabilmekle birlikte hepsinin uygulanması belli temel koşullara bağlıdır. Kısaca, ürünün:

√ Anlaşma kapsamında olması,

√ Anlaşma uyarınca menşe kazanım kurallarına uygun olarak menşe statüsünü kazanmış olması,

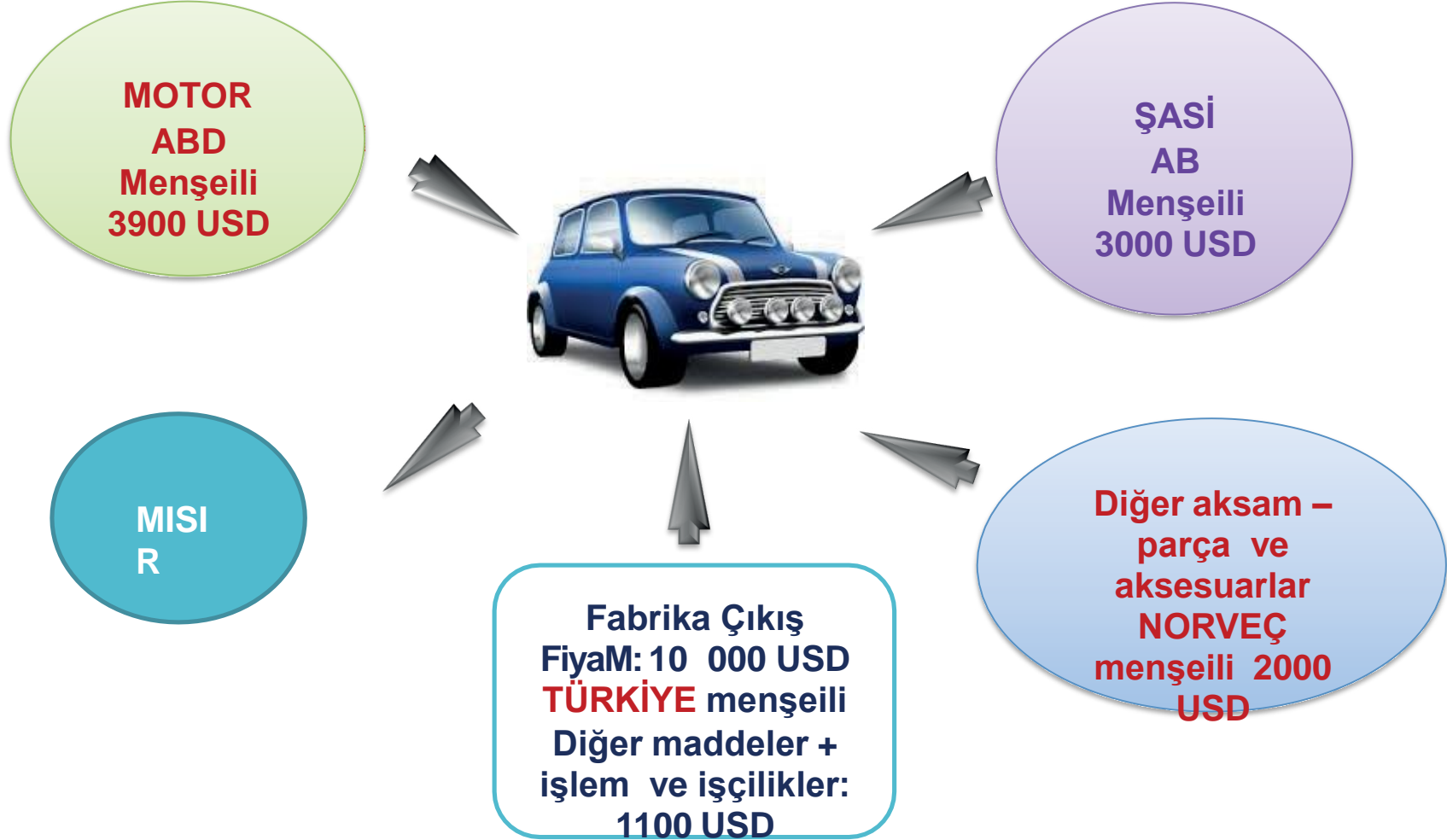
√ Menşe ispat belgesine sahip olması,

√ Doğrudan nakliyat kuralına uyularak nakliyatın gerçekleşmiş olması

gereklidir.

- Bu koşulları sağlayan ithalatçıya , tercihli rejim uygulaması ile kanuni vergi yerine indirimli ya da “0” gümrük vergi uygulanarak vergi avantajı sağlanmış olur.

ÖRNEK: ÇAPRAZ MENŞE KÜMÜLASYONUNUN İŞLEYİŞİ

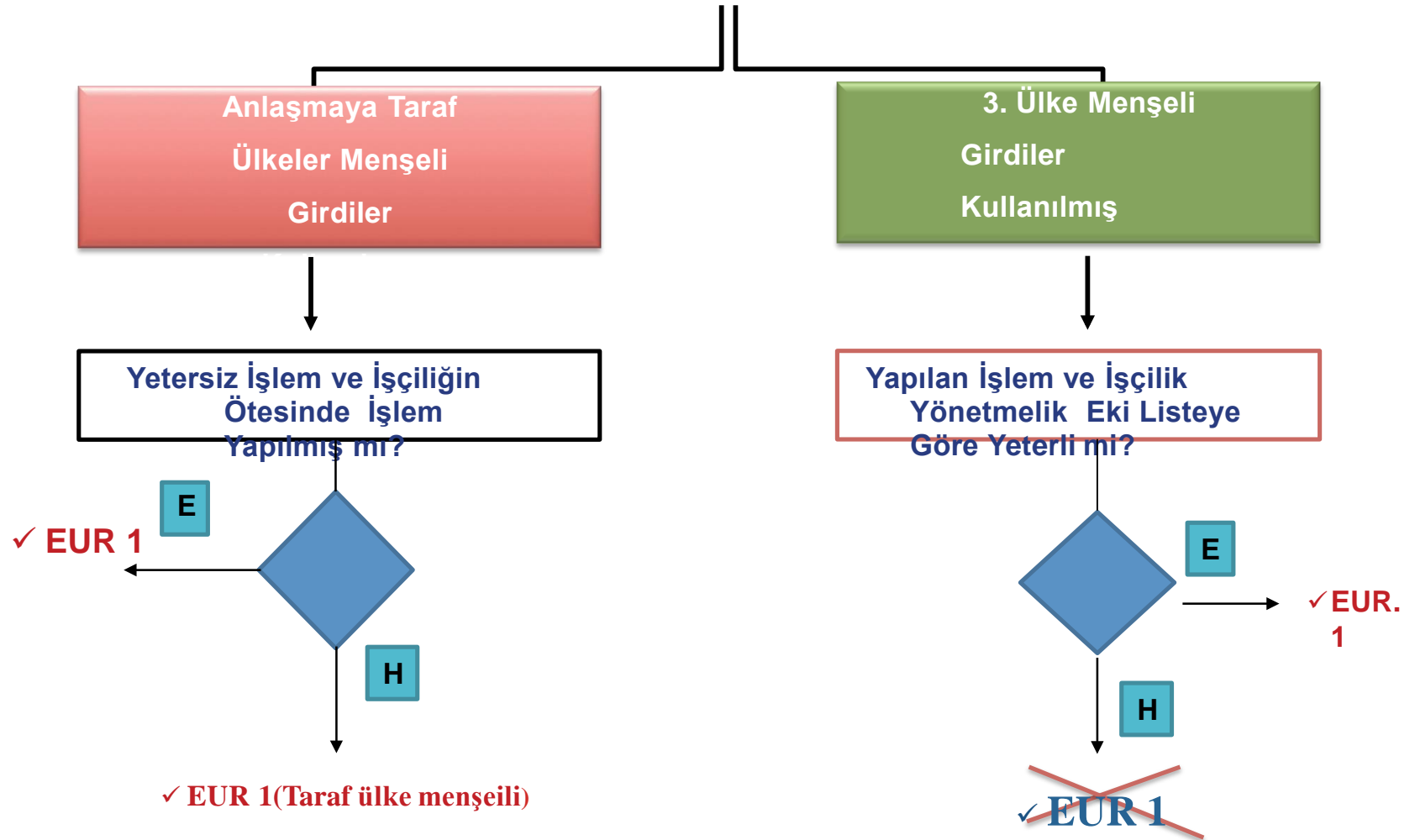
ÖRNEK: ÇAPRAZ MENŞE KÜMÜLASYONUNUN İŞLEYİŞİ

Türkiye, Norveç, AB ve Mısır arasında çapraz menşe kümülasyonuna imkan tanıyan serbest ticaret anlaşmaları ağı bulunur.

Türkiye’de elde edilen 8703 tarife pozisyonundaki ürünün menşe statüsü kazanması için menşeli olmayan maddelere uygulanması gereken işçilik veya işlem kuralı: *“kullanılan girdilerin kıymetinin ürünün fabrika çıkış fiyatının %40’ını geçmeyen imalattır.”*

- √ Menşenin tespitinde ürünün imalatında kullanılan Norveç ve AB menşeli maddeler, Türkiye-Mısır ticaretinde Türkiye menşeli olarak kabul edilecektir.
- √ Otomobilin fabrika çıkış fiyatının %60’ını menşeli unsurlar teşkil ettiğinden ve Türkiye’de yapılan işlemler yetersiz işçilik veya işlemin ötesinde olduğundan, nihai ürün Mısır’a **Türkiye menşeli** olarak ihraç edilecektir.

ÇAPRAZ KÜMÜLASYONDA TAMAMEN ELDE EDİLMEMİŞ EŞYA

EUR. 1 DOLAŞIM SERTİFİKALARININ DOLDURULMASI

- İhracatçı tarafından bağlı bulunduğu odadan temin edilen “Dolaşım Sertifikası İçin Başvuru Formu” ile “EUR 1 Dolaşım Sertifikası”, sertifikanın arkasında yazılı kurallara uygun olarak ihracatçı tarafından doldurulur ve imzalanır.
- Başvuru Formunun arkasında yer alan “İhracatçı Beyanının” eksiksiz olarak doldurulması eşyanın menşeiinin tespiti açısından büyük önem arz etmektedir. İhraç edilmek istenen ürünün GTİP’ nu,
 - Eşyanın tamamıyla elde edilmiş olup olmadığı,
 - Tamamen elde edilmiş değilse üretimde hangi ülkeler menşeli girdilerin kullanıldığı,
 - Bu girdilerin GTİP’leri ve gerekiyorsa kıymetleri,
 - Bu girdiler üzerinde ne gibi bir işlem ve işçilik gerçekleştirildiği,Belirtilir.

SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ REJİMİ

- Serbest dolaşıma giriş rejimi, serbest dolaşımda olmayan eşyanın;
 - √ Ticaret politikası önlemlerine tabi tutulması,
 - √ İlgili mevzuatları gereği ithalleri sırasında ibrazı gereken belgelendirme, standardizasyon, izin ve kontrol işlemlerine tabi tutulması,
 - √ İlgili mevzuatları gereği alınması gereken sair vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi,
 - √ Vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülüklerden muaf ise buna ilişkin işlemlerin uygulanarak eşyanın yurt içi kullanıma sokulmasını düzenleyen rejimdir.

Bu rejimde;

- Eşyaya ticaret politikası önlemleri uygulanmalıdır.
- İthalat için öngörülen tüm prosedürler yerine getirilmelidir.
- Vergiye tabi olması halinde kanunen ödenmesi gereken tüm vergiler ödenmelidir.
- Bu rejimin amacı, bütün ithalat formalitelerinin yerine getirilerek, yurt içinde serbestçe alınıp satılabilmesi statüsüne getirilmesidir.

ÖDENMESİ GEREKEN VERGİLER

- **İthalat vergileri**

- Eşyanın ithalinde ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükleri,
- Mali yükleri ve tarım politikası veya işlenmiş bazı tarım ürünlerine uygulanan vergileri kapsar.

Gümrük Vergisi	Toplu Konut Fonu
İlave Gümrük Vergisi	Tütün Fonu
Tek ve Maktu Vergi	Ek Fon
Dampinge Karşı Vergi	Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu
Sübvansiyona Karşı Telafi Edici Vergi	Çevre Katkı Payı
Katma Değer Vergisi	Telafi Eriği Vergi (İhracat)
Özel Tüketim Vergisi	TRT Bandrol Ücreti (Ticari olmayan eşya için)
Ek Mali Yükümlülük	

GÜMRÜK VERGİLERİNİN TARİH, TAHAKKUK VE TEBLİĞİ

- İthalatta gümrük yükümlülüğü, ithalat vergilerine tabi eşyanın, serbest dolaşıma girişi için verilen beyannamenin tescil tarihinde başlar. Yükümlü beyan sahibidir, dolaylı temsil durumunda hesabına gümrük beyanında bulunan kişi de yükümlüdür.
- Gümrük vergileri, tahakkukundan hemen sonra beyanname veya beyanname yerine geçen belge üzerinde yükümlüye tebliğ edilir.
- Tebliğ edilen vergiler tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içerisinde ödenir.
- Süresi içerisinde ödenmeyen veya itiraz edilmeyen gümrük vergileri kesinleşir ve Amme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsili cihetine gidilir.

EKSİK ÖDENEN VERGİLERDE ZAMANAŞIMI

- √ Süresi içerisinde ödenmeyen veya itiraz edilmeyen gümrük vergileri kesinleşir.
- √ Yapılan incelemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı tespit edilen vergiler gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde yükümlüsüne tebliğ edilir.
- √ Beyan sahibinin hatalı beyanı sonucu eksik ödenen veya ödenmediği tespit edilen gümrük vergileri, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarih ile vergilerin kesinleştiği tarih arasında geçen süreye gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

GÜMRÜK VERGİLERİNDE ZAMANAŞIMI VE FAİZ UYGULANMASI

- Yapılan incelemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı tespit edilen vergiler gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde yükümlüsüne tebliğ edilir.
- Gümrük vergisi alacakları, ceza uygulanmasını gerektirir bir fiile ilişkin olması ve zamanaşımı daha uzun bulunan bu fiil nedeniyle ceza davası açılmış olması kaydıyla, bu alacaklar Türk Ceza Kanununun daki dava ve ceza zamanaşımı süreleri içerisinde kovuşturulup tahsil edilir.
- Beyan sahibinin hatalı beyanı sonucu eksik ödenen veya ödenmediği tespit edilen gümrük vergileri, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarih (beyanname tescil tarihi) ile vergilerin kesinleştiği tarih arasında geçen süreye gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

EŞYANIN GÜMRÜK KIYMETİ

Eşyanın satış bedelidir. Satış bedeli, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır.

- Eşyanın, gümrük vergisine esas alınacak kıymetinin Türk lirası olarak beyanı zorunludur.
- Fatura ve diğer belgelerde yazılı yabancı paralar, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihte yürürlükte olan Merkez Bankası döviz satış kurları üzerinden Türk Lirasına çevrilir.
- Gümrük kıymeti, eşyanın bir ülkeden diğerine ihraç amaçlı satışı sonucu ithalatçının ya da alıcının, ithalatçı gümrük idaresine verdiği “kıymet beyanı” ile ortaya çıkmaktadır.
- Türk gümrük sisteminde, ithal eşyalarına uygulanacak gümrük vergilerinin hesaplanmasında eşyanın (CIF) değeri esas alınmaktadır. (CIF) değer ise, ana hatlarıyla, eşyanın satış fiyatı, navlun ve sigorta değerlerinin toplamını ifade etmektedir.

KIYMETE DAHİL EDİLECEK UNSURLAR

- İthal eşyası için Türkiye'deki giriş liman ve yerine kadar yapılan nakliye ve sigorta giderleri ile eşyanın giriş liman veya yerine kadar nakliyesi ile ilgili olarak yapılan yükleme ve elleçleme giderleri.
- Eşyanın teslim yerine kadar alınan tüm posta ücretleri
- Eşyanın giriş liman veya yerinden sonraki bir noktaya aynı taşıma şekliyle taşındığı durumlarda, nakliye giderleri giriş liman veya yerinden önce ve sonra katedilen mesafenin oranlarına göre belirlenen giderler
- Sigorta giderleri
- Royalti- Lisans ödemeleri
- Satın alma komisyonları dışındaki komisyonlar ve tellaliye
- Gümrük işlemleri sırasında söz konusu eşya ile tek eşya muamelesi gören kapların maliyeti
- İşçilik ve malzeme giderleri dahil ambalaj bedeli
- İthal eşyasının üretimi için gereken Türkiye ithal ülkesi dışında gerçekleştirilen mühendislik, geliştirme, sanat ve çizim çalışmaları, plan ve taslak hazırlama hizmetler
- İthal eşyanın üretimi sırasında kullanılan araç, gereç, kalıp ve benzeri aletler

KIYMETE İLAVE EDİLEMEYECEK UNSURLAR

- Satın alma komisyonu
- İç nakliye ve sigorta giderleri
- İthal eşyası için yapılan inşa, kurma, montaj ve bakım giderleri
- İthal eşyanın Türkiye'de çoğaltılması ile ilgili giderler
- Faiz giderleri
- Eşyanın ithali veya satışı nedeniyle Türkiye'de ödenecek ithalat vergileri
- Araştırma ve ilk dizayn taslak giderleri

GÜMRÜK KIYMETİ TESPİTİ

- İthal eşyasının gümrük kıymeti, satış bedelidir.
- Satış bedeli, Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satış için alıcının satıcıya ya da satıcının bir yükümlülüğü kapsamında üçüncü bir kişiye fiilen ödediği veya ödeyeceği tutardır.
- Satış bedeli yöntemine göre eşya kıymetinin belirlenemediği durumlarda, yöntemler sırasıyla hiyerarşik olarak uygulanmak zorundadır.
- Ancak yükümlünün talebi halinde hesaplanmış kıymet yönteminin indirgeme yönteminden önce kullanılması mümkündür.

GÜMRÜK KIYMETİ TESPİTİ

Gümrük Kanunu'nun 27. maddesindeki unsurların eklenmesi, 28. maddesindeki unsurların çıkarılması ve Gümrük Yönetmeliği'nin 45 ile 50. maddelerinde belirtilen kıymet tespit yöntemlerinin sırasıyla uygulanması ile tespit edilir.

Bu yöntemler aşağıda belirtilmiştir.

- Satış bedeli yöntemi
- Aynı eşyanın satış bedeli yöntemi
- Benzer eşyanın satış bedeli yöntemi
- İndirgeme yöntemi
- Hesaplanmış kıymet yöntemi
- Son yöntem

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

- Royalti ve Lisans Ödemeleri
- Peşin Ödeme ve Miktar İskontoları
- Satın Alma Komisyonları
- Kalıp Bedelleri
- Debit/Credit Note Uygulamaları
- İthalat tamamlandıktan sonra eşyanın fiyatının revize edilmesi
- Geriye dönük fiyat ayarlamaları ve düzetlemeler
- Gümrük vergilerinin tam ödenmesi
- Bedelsiz İthalat

VERGİ KAYBINA NEDEN OLAN OLAN İŞLEMLERDE UYGULANACAK CEZALAR

- 1. Serbest dolaşıma giriş rejimi ile kısmi muafiyete tabi olarak geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyanın yapılan beyanı ile muayene ve denetleme sonucu veya eşyanın tesliminden sonra yapılan kontrol sonucunda;
- a) Gümrük Tarifesini oluşturan unsurlarda veya vergilendirmeye esas tutulan sayı, baş, adet, ağırlık gibi ölçülerinde aykırılık tespit edildiği ve bu aykırılığın %5 i aşan oranda ithalat vergileri farkı yaratması halinde, bu **fark vergiler alınmakla birlikte**, bu farkın **üç katı para cezası** uygulanır.
- b) Eşyanın yapılan kıymet beyanı ile Gümrük Kanunu'ndaki kıymet belirlemeye ilişkin hükümler çerçevesinde tespit edilen kıymete göre noksanlık tespit edilmesi halinde bu **farka isabet eden vergi** alınmakla birlikte, bu **farkın üç katı ceza** uygulanır.
- c) Satış birimine göre miktar itibariyle %5 i geçmeyen farklar ile maddi **hesap hatasından kaynaklanan farklar için**, bu farklar alınmakla birlikte **yarısı nispetinde** ceza uygulanır.

VERGİ KAYBINA NEDEN OLAN İŞLEMLERE UYGULACAK CEZALAR

- **2.** Yukarıdaki maddelerde belirlenen farklılıklar dahilinde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ve tam muafiyetli geçici ithalat rejiminde tespiti halinde, yukarıda tespit edilen cezalar yarısı nispetinde uygulanır.
- **3.** Yukarıda belirtilen aykırılıkları gümrük idaresi tespit etmeden önce beyan sahibince beyan edilmesi halinde söz konusu cezalar %15 oranında tatbik edilir.
- **4. Antrepo ve geçici depolama yerlerinde izinsiz eşya çıkarılması ve noksanlıklar:**
 - Antrepo ve Gümrük idaresince izin verilen yerlere konulan eşyalar için teminat verilse dahi, kısmen veya tamamen işlemleri bitirilmeden veya gümrükten izin alınmadan eşya çıkarılması haline, eşyanın **gümrük vergiler alınmakla birlikte gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası uygulanır.**
 - Bu yerlere alınan eşyanın, yapılan sayım ve kontrollerde fazla eşya çıkması halinde fazla çıkan eşya tasfiyeye tabi tutulur ve ayrıca fazla çıkan eşyanın ithalat veya ihracat vergileri tutarı kadar idari para cezası uygulanır.

VERGİ KAYBINA NEDEN OLAN CEZALAR

- **5. Özet beyan noksanlıkları/fazlalıklarında uygulanan cezalar:**
- Gümrüğe sunulan özet beyan belgelerinde kayıtlı miktara göre noksan çıkan kapların noksanlık nedenleri mahreçten alınacak yazı ile ispat edilemiyorsa, bu noksan kaplardaki eşyanın tarifesine göre hesaplanan gümrük vergileri kadar para cezası uygulanır.
- Özet beyanlarda kayıtlı kap sayısına göre fazla çıkan eşyalar için de fazlalığın nedeni kanıtlanamadığı durumlarda, fazla çıkan eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir, ayrıca eşyanın CIF kımeti kadar para cezası uygulanır.
- **6. Dahilde işleme, geçici ithalat ve gümrük kontrolü altında işleme rejimlerinin ihlali halinde uygulanacak cezalar;**
- Bu rejimlerin ihlali halinde eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı ceza uygulanır.

DiğER İDARİ CEZALAR

- **Genel düzenleyici idarî işlemlerle ithali yasaklanan eşyayı ithal eden kişiye**, eşyanın gümrüklenmiş değerinin dört katı idarî para cezası verilir.
- Eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.
- **İthali, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tâbi olan eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla ithal eden kişiye**, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idarî para cezası verilir.
- Eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.
- **İhracat rejimine tabi tutulan eşyanın genel düzenleyici idari işlemlerle iharacatının yasaklanmış olduğunun tespiti halinde**, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası uygulanır.
- Eşyanın iharacı, lisansa, şarta, izne, uygunluk denetimine tabi olduğu halde, tabi değilmiş gibi beyan edildiğinin tespiti halinde eşyanın gümrüklenmiş değeri kadar idari para cezası uygulanır.

İTİRAZLAR

- Yüklümlüder, kendilerine tebliğ edilen vergiler, cezalar ve diğder idari kararlara karşı, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama verecekleri bir dilekçe ile itiraz edebilirler.
- İdareye intikal eden itirazlar otuz gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiyeye tebliğ edilir.
- İtirazın reddi kararına karşı, işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı merciine başvurulur.
- Yüklümlüder, gümrük vergisinin hesaplanmasına esas alınan tahlil sonuçlarının kendilerine tebliğinden itibaren on beş gün içinde Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğü'ne itiraz edebilir.
- İkinci tahlil sonucu, eşyanın teknik özelliklerinin ve niteliklerinin belirlenmesi açısından kesindir.